ронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

урят-Монголой ҮНЭН

С-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 171 (80:8
ИЮЛИИН 21
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхоз бүхэн хүүгэдэй яслитай болохо ёhотой

республикымнай колхомалдаа үбhэ тэжээл бэлэдлэт дундаа ябажа байна. байтар таряа хуряалгын үе ерэхэнь. Эдэ бүхы хүдэлдые богони болзор соо эрнартайгаар дүүргэхын түбайгаа арга боломжонуубаниень хэрэглэхэ, ажал адаха хүнүүдые бараниень гээшэ партийна, советскэ дай шухала зорилго болоно. ажахын хүдэлмэринүүдые атайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ үүдэй үүргэ тон ехэ. Энээдэрhэн колхозуудта эхэ эхэдэй ниитын ажалда хабаан тула хүүгэдэй яслинууд хэй. Хэдэн олон эхэнэрнүүд иннуудта үхибүүдээ орхижо, ажалда эдэбхитэйгээр хасана, ажалай hайн жэшээ на.

убликымнай хэдэ хэдэн колта hаруул, hайхан гэрнүүд үгэдэй яслинууд нээгдэнхэй. сли hаяхан Заиграйн аймаОрджоникидзын нэрэмжэтэ до нээгдэбэ. Энэ ясли гурбан тай (унталгын, столово, hаруул, hайн түхеэрэлгэтэй тэй. Колхозой правлени, на организаци бага үхибүүд шухала анхарал хандуулна. үхибүүд бүхэндэ орон, унтари бэлэдхэгдэнхэй, элдэб олон нааданхайнууд абтанихэдэ үхибүүдые зүбөөр хаха, саг соонь hайн шанар эдеэлүүлхэ хэрэгтэ тусхай л хандуулагдана. Тэдэнэй оо 3 хүмүүжүүлэгшэд хара-

дэнэр өөhэдынгөө үхибүүд hанаагаа зобоногүйбди. Тэдэ г соогоо эдеэлнэ, унтана, hайхаруулагдана. Тиимэhээ ямар ажал хэжэ ябанабди,— тэндэхи эхэнүүд хөөрэлдэдэг, н нээгдэhэнэй hүүлээр тус ой 30 шахуу эхэнэр ниитын а хабаадалсаха аргатай бо- Иимэ яслинууд мүн Мухарэй, Прибайкальска аймагуудон бии. hаяын үдэрнүүдтэ йкальска аймагай Сталинай жэтэ колхоздо үшөө нэгэ шэи нээгдэхэнь. Яслиин барилүргэгдээд, зосоохи түхеэрэлэгдэжэ байна.

тэй хамта, республикымнай колхозуудта хүүгэдэй сезонслинууд нээгдээгүй байhаар. ССР-эй Министрнүүдэй Совет о бүхэндэ үхибүүдэй ясли нээаймагуудай, колхозуудай хүрилэгшэдтэ дурадхаhан байТеэд, энэ тогтоолые олон колд мүнөө, зунай халуун хүдэлн үе эхилшэтэр дүүргээгүй ар. Курумканай аймагай Хрунэрэмжэтэ гансал колхоздо бүри хүүгэдэй сезонно ясли нэ. Иволгын аймагай «Корн» колхоз гурбан комплексно дануудтай, аймаг соогоо томо зуудай нэгэниинь юм. Теэд, шье хүрэтэр нэгэшье бригада- ясли нээгдээгүй байна. Тии- бага үхибүүтэй олон эхэнүүд hууха баатай болоно. Энэ агаанhаа тус аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой олон эхэнэрнүүд колхозойнгоо ажалда хабаадалсаха аргагүйдэнэ. Мүн Закаменай, Хойто Байгалай, Хоринин, Баунтын, Яруунын аймагуудай олонхи колхозууд энэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулнагүй.

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ниитын ажалда хабаадалсаха бүхы арга боломжонуудые эхэнэрнүүдтэ олгоно, тэдэнэй ажабайдалые hайжаруулха, ажаhуудалайнь эрилтые хангаха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. Энээнэй ашаар орон доторнай хүүгэдэй олон эмхи зургаанууд нээгдэнхэй. Городууд, хүдөө тосхон бүхэндэ хүүгэдэй яслинууд, садууд бии байна. Эндэ бага үхибүүд зүбөөр хүмүүжүүлэгдэнэ, медицинскэ hайн туhаламжа абана. Зургаадахи табанжэлэй туршада ганса Российска Федераци дотор табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада 2,8 дахин олон больницанууд, 2,4 дахин олон хүүгэдэй яслинууд баригдахаар хараалагдана.

Гадна, хүүгэдэй ясли барилга колхозуудай шухала зорилго болоно. Колхоз бүхэн хүүгэдэй ясли бариха арга боломжотойшье байна. Мүнөө республикымнай колхоз бүхэндэ үйлэдбэриин, культурна, ажаhуудалай байрын гэрнүүд олоор баригдана. Мүн хүүгэдэй ясли барилгада хэрэглэгдэхэ мүнгэн зөөришье колхоз бүхэндэ бии. Тиимэhээ хүүгэдэй ясли барилгые тоодогтүй ябадалые эрид усадхаха хэрэгтэй. Колхоз бүхэндэ бүри ойрын үдэрнүүдтэ hаруул, hайн гэрнүүдтэ ясли түхеэрэгдэхэ, шэнэ яслиин гэрнүүдые барилга эхилхэ ёhотой.

Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд эхэнэрнүүдэй ажаhуудалаар hонирхохо, тэдэнэй эрилтые хангаха хэрэгые хараадаа абаха уялгатай. Мүн ясли түхеэрэлгэдэ хүдөөтэй интеллигенци, колхознигууд өөhэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай байна. Тэдэнэр ясли болгохоор зохид hайн байра шэлэн олохо, түхеэрхэ, хэрэгтэй юумээрнь хангаха хэрэгтэ туhалха дүүрэн аргатай гээшэ.

Ясли нээхэ, түхеэрхэтэй хамта мүн эндэ хүдэлмэрилжэ шадаха хүнүүдые зүбөөр, тон наринаар шэлэн олохо шухала. Бага үхибүүдые хүмүүжүүлэгшэдээр, тэдэнэй эдеэ хоол бэлэдхэгшэдээр үнэн сэхэ, үхибүүдтэ дуратай, элүүр энхэ хүнүүдые табиха хэрэгтэй.

Мүн үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, эдеэлүүлхэ хэрэгтэ тусхай анхарал табиха, яслинуудта санитарна гурим наринаар сахиха шухала.

Нютагай медицинскэ, арадай гэгээрэлэй таhагууд аймаг дотороо хүдэлжэ байhан, мүн шэнээр нээгдэhэн яслинуудаар саг үргэлжэ hонирхохо, зохихо туhаламжа үзүүлхэ байна. Мүн БМАССР-эй Элүүрые хамгаалха ба Хүдөө ажахын министерствонууд колхоз бүхэндэ ясли нээхэ асуудалда анхаралаа табиха ёhотой.

Бүри ойрын үдэрнүүдтэ республикынгаа колхоз бүхэндэ хүүгэдэй сезонно яслинуудые нээе!

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци Москвahaa мордобо

ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэйгээр ерэhэн Германска демократическа Республикын Правительственна делегаци Москвада хэлсээ хэhэнэйнгээ hүүлээр түрэл ороноо бусахаяа июлиин 18-най үглөөгүүр мордобо.

Нүхэд Н. А. Булганин, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Н. С. Хрущев, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд центральна аэродром дээрэhээ делегацие үдэшөө.

Германска Демократическа Республикын правительствые толгойлогшо Отто Гротеволь микрофоной үмэнэ үгэ хэлээ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинда, мүн суглаРагшадта хандан тэрэ иигэжэ хэлээ:

— Танай орондо бидэниие хүндэтэйгөөр хүлеэhэнэй түлөө манай аха дүүгэй халуун баясхалангые хүлеэн абахыетнай Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин зүгhөө түрэл ороноо бусахынгаа урда тээ Таниие гүйнаб. Хамагай түрүүндэ, Советскэ Союзай хүсэн түгэлдэр, согтой хүхюун ба гайхамшагта hайхан столица—Москвагай хүн зондо, мүн бүхы советскэ арадта баясхалан хүргэнэбди. Эндэ бидэнэр богонихон үе соо байха зуураа тон ехэ хүдэлмэри, манай хоёр арадай аша туhада зорюулагдаhан хүдэлмэри, шанга байдал hуларуулгада, мүн эб найрамдал хангалгада зорюулагдаhан хүдэлмэри хамтадаа хэhэн байнабди.

Манай хэhэн хэлсээнэй үрэ дүн манай хоёр гүрэнэй гар табиhан Мэдүүлгэ соо харагдана. Атомна электростанци бариха тухай Хэлсээн Германска Демократическа Республикада социализм байгуулха замда шэнэ алхам хэхэ, оронойнгоо экономическа саашанхи дэбжэлтэ туйлаха, арад зоной ажана байдал дам саашань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байна. Энэ хэлсээн Германиин түүхэдэхи хүдэлмэришэн-таряашанай түрүүшын гүрэниие улам бэхижүүлгэдэ ехэ удхашанартай.

Германие нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдэнь Германска Демократическа Республикада энэ хэлсээн эгээн лэ үрэ ехэтэй дэмжэлгэ боложо үгэхэ байна. Баруун Германидахи манай Эхэ оронойхид бодото ханинарнай хаана байнаб, германска гүрэнүүдэй алиниинь германска арадай национальна интересүүдые харанаб гэжэ улам улам hайнаар ойлгодог боложо байна. Манай оронууд иимэ хэлсээ хэжэ немецкэ бүхы арадта ямаршье муу хойшолон тохёолдуулангүйгөөр ахадүүгэй харилсан ажаллалга эмхидхэхэ шэнэ шатые нээжэ үгөө.

Хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзтай байгуулагдаhан эбдэршэгүй, хэтэ мүнхын хани барисаан германска арадай саашадаа ажана hайнаар хүгжэхэ, эб найрамдалай бэхижэхэ ба социализмын илаха бата бэхи арга нүхэсэл боложо үгэнэ.

Бидэндэ дахяад дэмжэлгэ ба туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө агууехэ социалистическэ Советскэ Союзай Правительствода болон арадта эб найрамдалда дуратай ба түрүү бүхы немецүүдэй зүгhөө, Германска Демократическа Республикын бүхы хүн зоной зүгhөө манай аха дүүгэй баясхалан хүргэнэб. Бидэнэр таанадые бултыетнай амаршалха зуураа уулзатараа баяртай гэжэ хэлэхэ байнабди.

Аэродром дээрэ ерэhэн Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд немецкэ айлшадтай гар гараа барилсана. Нүхэд Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Отто Гротевольтой, Вальтер Ульбрихтэй, мүн ГДР-эй Правительственна делегациин бусад гэшүүдтэй хани ёhоор гар гараа барилсаад, удангүй ниидэн ябахаяа байhан самолёт тээшэ тэдэниие үдэшэнэ.

Румынска ба Корейскэ журналистнуудай делегацинууд Советскэ Союзда ерэбэ

СССР-эй МИД-эй Хэблэлэй Таhагай, советскэ журналистнуудай Союзай Оргбюрогой болон ВОКС-ын уряалаар румынска ба корейскэ журналистнууд Советскэ Союзда ерээд айлшалжа байна. СССР-тэ байха үедөө эдэ журналистнууд союзна центральна, республиканска ба областной газетэнүүдэй, мүн ТАСС-эй хүдэлмэриин дүй дуршэлтэй танилсаа. Айлшад Ленинградта, Ригада, Минскдэ, Киевтэ, Ростовто, Бакуда, Сталинградта ошожо хүдэлмэришэд болон колхознигуудай ажабайдалтай, заводуудай хүдэлмэритэй танилсаа, Сталинградска гидроэлектростанциин барилгые, колхозуудые, совхозуудые, МТС-үүд болон санаторинуудые хараа, Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской каналда хүрөө.

Советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд, культурын ажал-ябуулагшад, хүдэлмэришэд ба колхознигууд айлшадые хаа хаанагүй хани халуунаар угтаа.

Корейскэ журналистнууд июлиин 21-дэ Новосибирск орохонь.

Румынска журналистнууд июлиин 20-до түрэл ороноо бусаа

Манай түрүүшүүл

Залуу haалишан Вера Бальжинимаева

Үнеэдhээ hү haалгые эрид дээшэлүүлхэдэ эгээн таатай саг ерэнхэй. Энээниие комсомолка Вера Бальжинимаева hайнаар хэрэглэжэ, hү haалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Залуу haалишан Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой фермэ дээрэ ажалладаг юм. Мүнөө тэрэ даажа абаhан үнеэн бүхэнhөө үдэр бүри 12—14литр hү haана. Иигэжэ комсомолка Вера Бальжинимаева социалистическэ уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вера Бальжинимаева.

З. Веснинагай фото.

КПСС-эй ОБКОМДО

1957 ондо колхозуудые өөhэдын үрэhөөр хангаха хэмжээнүүд тухай

Ерэхэ жэлдэ өөhэдын үрэhэ хүрэнгөөр тарилга хэхэ тухай асуудалые КПСС-эй обком хаража үзэбэ. Тиигээд 1957 ондо колхозуудай өөhэдын үрэhэ хүрэнгөөр лэ тарилга хэхэ шухала байhыень хараада абажа, КПСС-эй Обком иигэжэ **тогтоогоо:**

1957 оной тарилгые өөhэдын үрэhэ хүрэнгөөр хангахын тула энэ жэлэй августын 1 болотор колхоз бүхэндэ тодорхой хэмжээ-ябуулга зохёогоод, хаража үзэхыень КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретарьнуудые, аймтүйсэдкомуудые, МТС-эй директорнүүдые уялгалха. Сортовой үрэhөөр тариhан шэниисын, хара тарянанай, овёсой ба ячмениин эгээн hайн ургасатай полинуудhаа өөhэдын үрэhэ ургуулжа абахын тулада шухала хэрэгтэй талмай таhалаад, тэндээ агротехническэ хэмжээябуулгануудые нэмэжэ хэхэ. Үрэhэнэй участогуудые ямар болзорто, ямар аргаар хуряаха тухайда, гол түлэб амяарлан хуряаха гэжэ тодорхойлхо.

Ороohото культурануудай, овощиин, хартаабхын ба корнеплодуудай, мүн кукурузын үрэhэнэй участогуудтахи тарилгые ямараар харууhалhанhаа ургасын дулдыдадаг байhыень хараада абажа, тарилгаяа, илангаяа үрэhэнэйнгөө участогуудые буртаг үбhэгүй сэбэр байлгаха, үрэhэнэй участогуудай ургасые түрэл түрэлөөрнь, сорт сортоорнь илтажа, холисонуудыень түүжэ хаяха ба саашадаа харууhалжа байха хэрэгтэ аймагай партийна организациин болон колхозуудай правленинүүдэй анхарал хандуулхыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые болон МТС-үүдэй директорнуудые уялгалха.

Өөhэдын үрэhэ хүрэнгөөр тарилга хэдэг болохын тула мүнөө жэлдэ пюмидорой, үгэрсын үрэhэ ургуулжа абаха, hонгиныn, чесногой, морковиин, свёклын, корнеплодуудай болон овощной бусад культурануудай үрэhэ абадаг газартай болохо даалгабари колхоз бүхэндэ үгэхыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Колхоздо үрэhэнэй ажахын ямар байhые колхозуудай правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсүүлжэ, саашадаа шухала хэрэгтэй өөhэдын сортовой үрэhэ хүрэнгэтэй болохо хэмжээнүүдые абхуулхыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Үрэhэнэй участогуудhаа ороohо тарянанай, хартаабхын ба овощной культурануудай баян ургаса ургуулжа абаха харюусалгые колхозуудай правлениин, парторганизацинуудай партийна бюрогой гэшүүдтэ, өөhэдтэнь даалгаха. Мүнөө жэлдэ гүрэнhөө үрэhээр туhаламжа абахабди гэжэ найдаха ямаршье эрхэгүй гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, колхознигуудта ойлгуулха. Юундэб гэхэдэ өөhэдын үрэhөөр өөhэдыгөө хангаха арга колхоз бүхэндэ бии байна бшуу. Нютаг нютагуудтахи арга боломжонуудай ямараар хэрэглэгдэhэнhээ энэ зорилгые шиидхэхэ хэрэг бүримүhэн дулдыдаха байна.

Советскэ хэдэн олон миллион хүнүүдэй аша туhада

РСФСР-эй социальна хангалгын министр Н. А. Муравьёвагай хөөрөөн

Гүрэнэй пенси тухай СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаhан Хуулиие советскэ хүнүүд тон ехэ ханангяар ба баяртайгаар угтаа. Энэ Хуули хадаа хүн тухай парти, правительствын шэнэ анхарал оролдолго, арад зоной аша туhые советскэ олониитын болон гүрэнэй байгуулалтын үнэхөөрөөл харадаг байhанайнь гэршэ мүн болоно гэжэ ажалшад тон зүбөөр сэгнэнэ.

Шэнэ Хуулиие бэелүүлхэ гээшэ ниитэ-политическэ шухала зорилго болоно. Богонихон үе соо хэдэн олон миллион пенсионно хэрэгүүдые шэнээр хаража үзөөд, мүнөө үедэ пенси абажа байдаг ажалай ветерануудта, дайнай инвалидуудта, үншэрэгшэдтэ, наhа баратшадай гэр бүлын гэшүүдтэ бүри ехэ хэмжээтэйгээр шэнэ пенси тогтоохо хэрэгтэй болоно. Тиихэдэ пенси абаха эрхэгүй байhан олон мянган ажалшад мүнөө пенси абаха эрхэтэй болоо.

Пенсинүүдые шэнээр хаража үзэлгэ эхилээ. Пенси тогтоохо Комиссинуудта туhаламжа үзүүлхын тулада ажалшадай депутадуудай городской болон районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудта предприятинууд болон эмхи зургаануудhаа мэргэжэлтэй олон счётно хүдэлмэрилэгшэд эльгээгдэhэн байна. Пенсинүүдые шэнээр хаража үзэхэ үедөө эдэ хүдэлмэрилэгшэд гол ажалhаа сүлөөлэгдэхэ, тиигээд урдынгаа хүдэлжэ байhан газарhаа салин хүлhээ абадаг зандаа байха юм.

Район бүридэ пенси тогтоохо талаар хоёр Комисси байгуулагданхай. Тэрэнэй нэгэниинь хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта, тэдэнэй гэр бүлэнэрэй гэшүүдтэ, нүгөөдэнь сэрэгэй алба хэгшэдтэ болон тэдэнэй гэр бүлэнэрэй гэшүүдтэ пенси тогтоохо хүдэлмэри хэхэ байна. Хүн зон олонтой районуудта пенсинүүдые шэнээр хаража үзэлгэ түргэдхэхын тулада Комиссинуудай тоо мүнөө олон болгогдоно. Социальна хангалгын городской ба районно таhагуудай, финансова таhагуудай, профсоюзуудай, военкомадуудай түлөөлэгшэдhөө эдэ Комиссинууд бүридүүлэгдэнэ. Эдэ комиссинуудай үүргэ мүнөө үедэ бүришье ехэ удхашанартай боложо байна. Пенси тогтоохо бүхы Комиссинууд үдэр бүри хүдэлмэрилхөөр мүнөө хараалагдана.

Пенсионно шэнэ үнэмшэлгэнүүд социальна хангалгын таhагуудта бэлэдхэгдэжэ байнхай. Шэнээр хаража үзэhэн хэрэг бүхэнөөр Комиссинуудай шиидхэбэри гаргаhанай hүүлээр, шэнэ Хуулиин ёhоор тогтоогдоhон пенсиин хэмжээн үнэмшэлгэнүүдтэ бэшэгдэхэ байна. Пенсионерэй хүдэлмэриин стаж, салин хүлhэнэй дунда зэргын хэмжээн, тэрэнэй тэдхэмжэ доро байhан гэр бүлын гэшүүд тухай ба бусад зүйлнүүдые элирүүлхын тулада Комиссида нэмэлтэ мэдээнүүдэй хэрэгтэй болоо hаань, пенсионерые пенси тогтоохо Комиссида дуудажа асарха гү, али гэртэнь ошохо шухала.

Урдын пенсионна хэрэгүүдые дахяад хаража үзэхэ, шэнэ пенсинүүдые тогтоохо угаа ехэ зорилгые социальна хангалгын органууд өөhэдөө бэелүүлжэ шадахагүй болоно. Хэдэн олон миллион советскэ хүнүүдэй шухала интересүүдтэ хамаатай пенсионно шэнэ Хуулиие бэелүүлхын тулада хэгдэхэ хүдэлмэриие hайнаар, нарин нягтаар дүүргэхэ хэрэгтэй болоно. Социальна хангалгын органуудта советскэ олониитэ эдэбхитэйгээр туhалха зэргэтэй. Ниитын олон организацинууд иимэ туhаламжа мүнөө үзүүлжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээлхэдэ, профсоюзна организацинууд страховой делегадуудай олон эдэбхитэдые өөhэдынгөө түлөөлэгшэд болгон томилно. Пенси тухай Хуулиие бэелүүлгэдэ советскэ болон ажахын организацинууд сэхээр хабаадалсана. Заабари үгэхын тулада предприятинууд болон эмхи зургаануудай директорнүүдэй ба бухгалтернуудай, сельскэ Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй, гэр байрын хэрэгүүдые эрхилэгшэдэй зүблөөн олон нютагуудта болоно. Салин хүлhэнэй дунда зэргын хэмжээн, хүдэлмэриин стаж тухай, тэдхэмжэдэнь байгшад тухай пенсионернүүдтэ хэрэгтэй болохо справкануудые үгэхэ харюусалгатай зорилго эдэ хүдэлмэрилэгшэдтэ даалгагдана.

(ТАСС)

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта Америкын Холбоото Штадуудай Президент Д. Эйзенхауэрэй эльгээhэн телеграмма

ША-гэй национальна hайндэр—даанхай байдалтай болоhон тэй дашарамдуулан США-гэй идент Д. Эйзенхауэртэ СССР-Верховно Соведэй Президиумэй үлэгшэ К. Е. Ворошиловай июлиин 3-да телеграмма эльгээhэн тухай урда тээнь мэдээсэгдээ hэн.

США-гэй Президент Д. Эйзенхауэр К. Е. Ворошиловто доро дурсагдаhан харюутай бэшэг июлиин 18-да эльгээтээ.

оветскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Дээдэ тушаалта Климент Ефремович ВОРОШИЛОВТА

МОСКВА.

мерикын Холбоото Штадуудай ональна hайндэртэй дашарамган Танай эльгээhэн хани халуун эгэй түлөө Та Дээдэ тушаалтада баяр хүргэнэб. Мүн американска арадай баясхалантые хүлеэн тогтоожо абыт.

ДУАЙТ Д. ЭЙЗЕНХАУЭР

Вашингтон, 1956 оной июлиин 18.

артийна hургуулинуудта hурагшад hуралсалаа дүүргэбэ.

ЕНИНГРАД (ТАСС). Ленинска КПСС-эй обкомой дэргэдэхи тийна hургуулиие оронойнмай ублика болон областьнуудай гаран партийна, советскэ, мүн нал, газетэнүүдэй хүдэлмэришэд дүүргэжэ гараа.

hуралсалай шэнэ жэлдэ тус hургуулиин база дээрэ дүрбэн жэлэй областьнууд хоорондын Ленинградска партийна hургуули эмхидхэгдэхэ юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажал хэрэгтэй холбожо хөөрэлдөө хэхэ

Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үүлтэртэ үнеэн бүриһөө октябриин 1-һээ июлиин 15 болотор миин 578 литр һү һааһан байна. Тиихэдэ июлиин түрүүшын хахад соо һаалишан бүхэн үнеэн бүриһөө оройдоо 62 литр һү һаагаа.

Симментальска үүлтэрэй үнеэнһээ юһэн һара соо оройдоо иимэхэн һү һааха гээшэ дан бага байна. Тиихэдэ республикын бусад аймагуудта, илангаяа Сэлэнгын аймагта, иимэ үүлтэрэй үнеэн бүриһөө энэ саг соо хэдэн дахин ехэ һүн һаагдаһан байха.

Республикын колхозуудтай адлихан эрхэ байдалда байгаад, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермын һаалишад социалистическэ мүрысөөндэ юундэ иитэрээ гээгдээб гэжэ асуултай. Энээнэй гол шалтагаанай нэгэниинь гэхэдэ, тус фермын һаалишад хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлнэгүй, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хэлэшэгүй муугаар ябуулагдана. Эндэ политическэ хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ ажалай эдэбхи һула байха.

Хоёр жэлэй саада тээ колхозой партийна эхин организаци коммунист Бадма Будаевич Доржиевые үүлтэртэ фермын агитатораар табиһан юм. Теэд энэ нүхэр фермын һаалишадай дунда политическэ хүдэлмэри огто ябуулнагүй.

—Үбэлдөө культбазын хүдэлдэг байхада Бадма Будаевич хаа-яа ерэжэ ажал хүдэлмэри тухаймнай «энэтнай муу, тэрэтнай муу» гэжэ хэлэдэг һэн. Мүнөө бүри ерэхэеэшье болишоо,—гэжэ фермын һаалишад хэлсэдэг болонхой.

Нүхэр Доржиев малай фермэ дээрэ агитатор байһан туладаа ороной түрүү һаалишадай дүй дүршэлые һаалишадтаа саг үргэлжэ хөөрэжэ үгэхэ, тэрэниие ажал хүдэлмэридэ хэрэглэхын тула тэмсэхэ, энэ хэрэгые эмхидхэлсэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, энэ нүхэр түрүү малшадай баян дүй дүршэл тушаа нэгэтэшье хөөрэжэ үгөөгүй. Энэ темээр хөөрэхыень мэргэжэлтэдыешье уридаггүй.

Агитатор хадаа түрүүшүүлэй туйлаһан шэнэ шэнэ амжалта тушаа өөрөө һайса мэдэхэ ёһотой. Мүн эдэ амжалтануудые хайшан гэжэ туйлааб, ямар арга метод хэрэглээб гэжэ мэдэхэ байгаа. Теэд эндэхи фермын агитатор ороной суута һаалишадай туйладаг амжалта ба тэдэнэй дүй дүршэл тухай өөрөөшье мэдэхэгүй байба. Ядахадаа республикын суута һаалишан нүхэр Цырендоржиевагай туйлаһан амжалта тушаа мэдэхэгүй байхань гайхалтай.

Малажалые хүгжөөхэ талаар шэнэ арга методые нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэдэггүй байһаниинь эндэхи фермын хүдэлмэри гэршэлнэ. Мүнөө болотор тус фермын һаалишад үнеэдээ сүүдхэ соогоо хоёр дахин һаажа эхилээдүй байһаар. Зарим нэгэниинь үнеэдые хоёр һаахада ямар туһатайб гэжэ мэдэнэгүй.

Фермын һаалишад нүхэд Дарима Базарова, Анна Аранзаева гэгшэд үнеэдээ һаахын урда тээ дэлэнгыень бүлеэн уһаар угаадаггүй, массаж хэдэггүй байгаа. Энэ баримта тушаа нүхэр Доржиев һайса мэдэнэ. Иимэрхүү баримтануудтай эрид тэмсэхэ гээшэ агитаторай нангин уялга байбашье, нүхэр Доржиев энэ минии хэрэг бэшэ, зоотехнигэй хэрэг гэдэг байна.

Агитатор нүхэр Доржиев хаа-яа хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, тэрэнээ муугаар бэлэдхэдэг, нютагай ажабайдалтай, колхоз болон фермын ажал хүдэлмэритэй холбодоггүй. Жэшээнь, партиин XX съездын шиидхэбэринүүд тушаа малшадтай миин гурба дахин хөөрэлдөө үнгэргэбэшье һаа, фермын һаалишадай хэхэ зорилгонууд ба тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ тохёолдодог дутагдалнууд тушаа огто хэлэнгүй гарашоо. Хэрбээ колхознай, фермэмнай шэнэ табанжэл соо иимэ хэмжээнэй малажалай продуктнуудые абаха ёһотой гэжэ диаграмма болгон харуулаа һаань, малшад эндэһээ хойшо юушье хэхэ, ямар амжалтануудые туйлаха ёһотой байһанаа һайса мэдэхэ һэн. Нүхэр Доржиев партиин XX съездын материалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө миин газетэ хараад уншажа үгөө. Агитаторай үнгэргэһэн хөөрэлдөөнэй ажал хэрэгтэ нүлөө ехэтэй байхын тула миин газетэ уншажа хөөрэлдөө үнгэргэхэгүй, үнэн зүрхэнһөө сэдьхэл руунь нэбтэрэн орохоор хөөрэхэ байгаа.

Фермын агитатор хадаа һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөө эмхидхэгшэ байха ёһотой. Гэбэшье, нүхэр Доржиевые социалистическэ мүрысөөнэй эмхидхэгшэ гэхээр бэшэ. Энээниие баримтанууд гэршэлнэ. Энэ фермын һаалишадай һаадаг һүнэйнь хэмжээн показателиин доска дээрэ үдэр бүри бэшэгдэнэгүй. Тэрээн дээрэһээ мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаһаниие мэдэхэ аргагүй байдаг. Гадна, һаалишан бүхэнэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээгүй.

Энэ фермэ зундаа Топко гэжэ газарта нүүдэг. Тэндэнь малшадай һууха гэрнүүд үсөөн. Тиимэһээ эндэ байһан улаан булангынь хаагаад, тэрэ байра сооно һаалишадай һуудаг гэр болгоһон байха юм. Эндэхи малшад, илангаяа залуушуул, улаан булантай болохые ехээр хүсэдэг байна. Энээн тушаа нүхэр Доржиевта хэды удаа хэлэгдэһэн юм. Теэд нүхэр Доржиев малшадай энэ эрилтыень дүүргэхэ тушаа хэмжээ абанагүй, колхозой правлени ба партийна эхин организациин үмэнэ энээн тухай асуудал табинагүй.

Хэрбээ нүхэр Доржиевай үүсхэл хэшээлтэйгээр хүдэлдэг, малшадай культурна эрилтэнүүдые дүүргэхын тула үнэн зүрхэнһөө оролдодог байгаа һаань, энэ фермын малшад улаан булантай болохо һэн.

—Фермымнай агитатор ушар ёһо мэдэдэг, һургаал эрдэмээршье һайн хүн аад лэ, малшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхаһаа ехэ залхуурдаг заншалтай. Фермынхидэй гэр байдалай болон культурна эрилтэнүүдые хангалгада хайша хэрэгээр хандадаг,—гэжэ эндэхи һаалишад гомдоно.

Нүхэр Доржиев фермын һаалишадай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, тэдэнэй ажалай эдэбхиие дээшэлүүлхэ, фермыень түрүү зэргэдэ гаргахаар тэмсэхэ уялгатай. Хаана политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагданаб, тэндэ ажал хэрэгынь урагшатай һайнаар ябадаг гэжэ хододоо һанаад хүдэлхэ ёһотой.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Дмитриев) нүхэр Доржиев шэнги муугаар хүдэлмэрилдэг агитаторнуудые шангаар зэмэлхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ зохихо туһаламжа үзүүлхэ аабза гэжэ хүлеэгдэнэ.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Улан-Удын механизированна шэлэй заводой машинно-ванна цехын хүдэлмэришэн Федосья Осиповна Федуленко хододоо ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Нүхэр Федуленко июнь һарынгаа даалгабариие 131 процент дүүргээд, үдэр бүри ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Федуленко шэл тайраад, табижа байна.

А. Мантаевай фото.

Түрүү отарада

Ринчин Содномович Цыреновэй даадаг ехэ хониной отара Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Энэ отарада хоёрдохи жэлээ нэгэшье толгой хонин гарзалаагүй байна. Тус отарынхид энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хүрьга абаһан юм. Мүнөө эдэ хүрьгад хоролтогүйгөөр бултадаа тобир таргаар тэнжээгдэжэ байнхай.

— Манай отарынхид бултадаа ажалдаа үнэн сэхээр хандана. Бидэнэр зоотехническэ наукын заабариие, түрүү хонишодой дүй дүршэлые өөрынгөө ажалда хэрэглэхэ гэжэ оролдонобди. Мүн энэ хэрэгтэмнай «хонишоной библиотечкэ» ехэ туһална. Хони үсхэбэрилгэдэ хэрэглэгдэхэ олон үнэтэ заабаринууд, дурадхалнууд эдэ номууд соо бэшэгдэнхэй. Бидэнэртэ хони үсхэбэрилгые олзо ехэтэй һалбари болгохо бүхы арга боломжонууд бии гэжэ эндэхи хонишод хөөрэлдэдэг.

Мүнөө энэ отарынхид зунай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэн, хонидоо таргалуулжа байнхай. Тэдэнэр малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энэ оной сентябриин 1 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

С. Дугаров.

Үнеэн бүриһөө үдэртөө 9 литр һү һаанаб

Найман жэлэй саана эжымни эмшэлгэдэ ошоходоо өөрынгөө даажа байһан 10 үнеэдые намдаа тушаажа үгэхэдөө, иигэжэ хэлээ һэн:

—Зай, басагамни, миниигээ орондо һаалишан болохо болобош, колхозой түрүүлэгшэ ехэл дуратайгаар зүбшөөбэ. Ши үнеэдэймни зан абариие һайнаар мэдэхэш, шиниингээ түрүү һаалишан болохыешни хүсэнэб.

Иигэжэ 1948 ондо би Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой Харанхойн фермын һаалишан болоо һэм. Бага наһанһаа эхэтээ хамта малай хойноһоо ябадаг бэлэйб. Түрүүшээр эжыдээ туһалжа, тугалшанаар, мал адуулагшаар ябажа, мал харууһалха, эдеэлүүлхэ гуримтай һайнаар танилсажа абаад, һаалишан боложо, һанаһандаа хүрөө һэм. Тэрээнһээ хойшо олон жэл үнгэрөө. Ажалдамни нилээд бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байгаа. Тиигэбэшье, урма зоригни хухараагүй, хэзээдэшье амжалта туйлажа, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1200—1500 литр һү һаахаб гэжэ найдаад ябадаг һэм. Урда жэлнүүдтэ үнеэн бүриһөө 600—700 литр һү һаадаг байгааб.

Нёдондо жэлдэ манай колхоз малдаа тэжээл элбэгээр бэлдээ юм. Түрүүшынхеэ кукуруза тарижа, силос ехээр даража абаа һэмди. Тэрэнэй ашаар үбэлжэлгөө һайнаар үнгэргэжэ, үнеэднай бараг шадалтайгаар зунай бэлшээридэ гараа. Урда жэлнүүдтэ орходоо мүнөө малай харууһалга, эдеэлүүлгэ нилээд һайжаруулагдаһан байна.

Ажахын жэлэй 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1002 литр һү һаагааб. Тиихэдэ май һарада 178 литр, июнь һарада 250 литр һүн һаагдаа. Үнгэрэгшэ июнь һараһаа 9 үнеэдһээ сүүдхэдээ 75—85 литр гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 8—9 литр һү хододоо һаадаг болооб. Үлөөд байһан гурбан һарын туршада үнеэн бүриһөө 10—12 литр һү һааха зорилготойб. Тэрэ зорилгоёо дүүргэжэ шадаха арга боломжо намда бии юм. Минии 9 үнеэдэймни хоёрынь хюһаран, 7 үнеэдни тугаллаад, түлнүүдынь бултадаа бүрин бүтэнөөр тугалшадта тушаагданхай. Мүн энэ хабартаа үнеэдни барандаа ороондо орохой. Абтаһан түлнүүд эхэһээ һалгаагдажа түлжүүлэтдэдэг. 20—21 хоногой туршада һүөөр угжажа түлжүүлээд, тугалшадта тушаадагбди.

Манай фермэ һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Бурдунай фер[...] рысөөтэй юм. Мүн һаалиш[...] да социалистическэ мүры[...] гэнөөр дэлгэрэнхэй. Би [...] лишан Ханда Замбалаева[...] сэнэб. Мүнөө дээрээ Хан[...] нэгэ бага гээгдэжэ ябана[...]

—Ши намда оробол за[...] тайш, шиниигээ мүрысөөн[...] ябахадаш ехэ баяртайб,—[...] хэр Замбалаева намайе [...] даг.

Үнеэдһээ һү һаалгые дэ[...] хэрэгтэмнай мал адуулаг[...] М. Тугутов ехэхэн үүргэ [...] Мүнөө үедэ һүниин адуул[...] хэгдэнхэй. Үдэшын һаалга[...] лээр үнеэд һүниин адуул[...] радаг. Һүниндөө тэдэнэр [...] аралда бэлшэдэг юм. Һүн[...] ганай түрүүшын үдэр һү [...] литрээр дээшэлһэн юм. [...] хойшо үдэр бүри улам [...] һаагдана.

Нёдондо жэлдэ энэ ү[...] фермэ сүүдхэдээ оройдо[...] 200 литр һү һаадаг байга[...] нөө 700—750 литр һаадаг[...]

Хүдөө ажахын түрүүш[...] публиканска зүблөөндэ [...] шад нютагай үүлтэрэй ү[...] һөө хахад пүүдһээ доошо [...] һааха гэжэ республикын [...] та хандаа һэн. Тэрэ Ханд[...] лүүлхын түлөө манай [...] ехэхэн оролдолго гаргажа[...] Һаалишан Мажан Семено[...] хэдээ үнеэн бүриһөө 8,3—[...] һү һаадаг болонхой. Мүн [...] Х. Замбалаева, А. Сунгар[...] Буянтуева үнеэн бүри[...] литр һү һаана.

Үнгэрэгшэ 8 һарын [...] манай колхоз үнеэн бүр[...] литр һү һаажа, һү тушаа[...] жэлэйнгээ түсэб 130 проц[...] гээд, партиин Кяхтын ай[...] лон аймгүйсэдкомой да[...] Улаан тугта хүртөө. Мү[...] фермэдэ Пограничнэ МТС[...] циин дамжуулгын Улаан [...] үлэнхэй.

Мүнөө жэлдэ нютагай [...] үнеэн бүриһөө 1500 литр [...] гэжэ уялга абаа һэм. Тэр[...] дахин хаража, арга боло[...] дожо үзөөд, ажахын жэл[...] тэр үнеэн бүриһөө 2000 [...] һааха гэжэ шэнэ уялга аб[...] нээ заатагүй дүүргэхэб.

Цырен Будаев[...]
аймагай Калининай [...]
колхозой хоёрдох[...]

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан

Зэдын аймагта колхозуудай центрнүүдые, МТС-үүд болон совхозой буусануудые шэнэдхэн заһаха, колхознигуудай, мүн хүдэлмэришэдэй байрын гэрнүүдые шэнээр бариха, заһаха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Хоёр гурбан жэлэй туршада аймаг дотор 800 гаран гэр баригдаһан, мүн бусадшье культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай барилганууд хэгдэһэн байха юм.

Гэбэшье, энэнь хүн зоной улам ургажа байгаа эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй гэжэ партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хэлэгдэбэ. Колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозой хүдэлмэришэдые барандань шэнэ, бүри һайн гэр байраар хангаха хэрэгтэ дутуу дунданууд үшөөл бии. Түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ баригдаха олон гэрнүүдэй барилга үшөө эхилээдүй байһаар.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозһоо ондоо нэгэшье колхоздо хүүгэдэй ясли, талмай эмхидхэгдээгүй, яслиин барилга хэгдэдэггүй дээрэһээнь үхибүүдтэй эхэнэрнүүд колхозой үйлэдбэридэ бултадаа элсүүлэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэгдээ.

Аймагай олонхи колхоздо һайнаар түхеэрэгдэһэн клуб, библиотекэ, уншалгын байшан хомор. Тэрэшэлэн зарим колхозуудта банишье үгы гэхэ мэтэ олохон дутуунууд тэмдэглэгдэбэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй Обкомой пленумэй дүнгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ажалшадай культурно-ажаһуудалай эрилтые улам һайжаруулха зорилготой шиидхэбэри баталан абаа.

Түсэбһөө гадуур һү тушаа[...]

Прибайкальска аймагай колхозууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Колхозууд хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 13000 килограмм һү тушаагаа. Тиихэдэ гүрэнэй тогтоогдоһон сэнгээр һү худалдаха түсэб хэды дахин үлүүлэн дүүргэгдэжэ, хоёрдохи хахад жэлэй түсэбөөр 100 гаран мянган килограмм һүн худалдагдаа.

Аймагай колхозууд МТС[...] мэриин түлөө натуро т[...] мүн лэ амжалтатайгаар [...]

Нёдондо жэлэй энэ үеы[...] суулхада колхозууд һү һ[...] дахин дээшэлүүлһэн байна[...]

Мүнөө эндэхи колхозууд[...] дэ тушаажа, мүн худал[...] гаран мянган түхэригэй о[...] оруулба.

Г.[...]

Коммунистическэ партиин ударидалга—советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай шухала эшэ үндэһэн мүн

Илалта түгэлдэр Октябриин революциин илаһанай ашаар бии боложо мандаһан Советскэ социалистическэ гүрэн дүшөөд шахуу жэлэй турша соо оршон мандажа байна. Манай Эхэ ороной пролетариат ажалша таряашадтай хамта ябажа, мүлжэгшэдэй эзэмдэлгые усадхаһан, ниитын ба гүрэнэй шэнэ байгуулалта бии болгожо эхилһэн байгаа.

Советскэ гүрэн эгээл анханһаа эхилжэ шэнэ түхэлэй гүрэн байһанаа, капиталистическэ обществые революционно ёһоор хубилган коммунистическэ общество болгохо политическэ зэбсэг байһанаа юртэмсэ дэлхэйн үмэнэ баримталан харуулһан байна. Энэ хүсэтэ зэбсэгээ хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай өөһэдынгөө аша туһада амжалтатайгаар хэрэглэжэ байһые мүнөө хүн бүгэдэ харана бшуу. СССР дотор гол түлэб социалистическэ общество байгуулагданхай, тиин коммунизм байгуулгын зорилгонууд мүнөө шиидхэгдэжэ байна. Коммунистическэ байгуулалтын гайхамшагта ехэ хараа түсэб КПСС-эй түүхэтэ XX съездын тогтоол дотор табигданхай юм.

Коммунистическэ парти болбол Советскэ социалистическэ гүрэнэй системэдэ хүтэлбэрилхы гол һуури эзэлнэ. Тиигээд Коммунистическэ партиин хүтэлбэриин ашаар манай общество коммунизм байгуулха зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ эдэ бүгэдэ илалтануудые туйлаһан байна. Коммунистическэ партиие агуухэ Ленин үндэһэ табижа байгуулһан юм. Тиигээд агуухэ Ленин Коммунистическэ партиие социальна революциин парти гэжэ гараа анханһаа хойшо байгуулжа эхилээ һэн. Ленин болбол ангиин тэмсэлэй хуули ёһонууд тухай, пролетариадай диктатура тухай марксизмын һургаалые хүгжөөн. дэбжээхэ зуураа, капиталистическэ обществын эгээн эмхитэй, эгээн түрүү анги байһан туладаа хүдэлмэришэн анги болбол хүрэнгэтэнэй дарлалтые усадхахын түлөө тэмсэлдэ, шэнэ социалистическэ ниитын байгуулалтые бии болгохын түлөө тэмсэлдэ ажалшан ба мүлжэгдэгшэ ниитые бүхыдэнь хүтэлбэрилжэ шадаха хүсэн мүн гэжэ арсашагүйгөөр харуулһан байгаа.

Хуули засагые гартаа абажа, арад зоноо социализм тээшэ ударидан хүтэлжэ шадаха хүдэлмэришэнэй авангард бологшо марксистска партиин шиидхэхы удхашанарые Ленин бүримүһэн тодорхойлоо, Мүнөө үеын (капиталистическэ) общество дотор ниитэ. зон хадаа ангинууд боложо таһардаг, тиигээд ангинуудые политическэ партинууд хүтэлбэрилдэг,—гэжэ энээниие ойлгодоггүй гү, али ойлгохо дурагүй хүнүүдтэ Ленин тайлбарилан ойлгуулха зузраа онсолон тэмдэглэдэг байгаа. Хүдэлмэришэн анги, ажалшад политическэ партигүй һаа, мүлжэгшэдтэй тэмсэл амжалтатайгаар ябуулжа, тэдэниие илажа шадахагүй, тиимэ партигүй һаа, социализм байгуулжа шадахагүй юм. Илалта түгэлдэр социалистическэ революциин, СССР дотор социализм байгуулһанай дүй дүршэлынь хүдэлмэришэн ангиин партиин үүргэ тухай Ленинэй һургаалай тон зүб байһые бүримүһэн гэршэлжэ харуулна.

Марксизм-ленинизмда үнэн сэхэ байдаг, хүдэлмэришэн ангиин дундаһаа дэбжэжэ гараһан манай Коммунистическэ парти олонниитые эмхидхэн зоригжуулагша үүргээ, дэлхэй дээрэхи эгээн түрүүшын хүдэлмэришэн ба таряашанай гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ байһан угаа хүндэтэ үүргээ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлнэ. Социалистическэ байгуулалтые хардаха гүрдэхэ хүсэлэнтэй, манай обществын ба гүрэнэй ажабайдалда коммунистическэ партиин залан ударидахы ажал-ябуулгын шиидхэхы удхашанартай байһые хазагайруулан буруугаар харуулхаяа һэдэһэн хилын саанахи буржуазна пропагандада «Ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгэ ба тэрэнэй хойшолонгуудые зайсуулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй һаяхан толилогдоһон тогтоол эрид шанга харюу үгэһэн байна.

Манай орон дотор социализмын илалтанууд миин зүндөө туйлагдаагүй юм гэжэ Центральна Комитедэй тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Тэдэ туйлалтанууд партиин эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын угаа ехэ хүдэлмэриин ашаар, марксизм-ленинизмын һургаалда үнэн сэхэ ябаха, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байха үзэлөөр кадрнуудаа, коммунистнуудые бүхыдэнь партиимнай хододоо хүмүүжүүлдэг байһанай ашаар туйлагдаһан байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэригүй һаа, Совет гүрэн гадаадын ба дотоодын олон тоото дайсадые диилэжэ шадахагүй, социализмын сусаршагүй бата хэрэм, бүхы дэлхэйн дээрэхи эб найрамдалай түшэг тулгуури боложо шадахагүй байгаа бшуу.

***

Коммунистнууд, большевигууд 1917 оной октябрьда Росси дотор засагые хуули бусаар гартаа абаһан юм гэхэшүүгээр, мүн баһал хуули бусад ондоо политическэ партинуудые ороной хүтэлбэриһөө зайсуулһан юм гэхэшүүгээр империалистическэ буржуази ба тэдээнэй суртал номногшод «баталан харуулхые» оло дахин оролдоһон байгаа. Түүхые худал хуурмаг болгохо гэһэн зорюутын эрмэлзэлтэ энэ шал буруу мэдүүлгэ дээрэһээ харагдахын хажуугаар ниитын хүгжэлтын хуули ёһые оройдоошье мэдэдэгтүй, ойлгодоггүй байһаниинь элирэн харагдана. 1917 оной октябриин революциин һүүлээр Коммунистическэ парти засагые али нэгэн тушаан болоһон ушарһаа бэшэ, харин хуулита ёһоор гартаа абаһан байгаа, мүн баһа орон доторою гансааран ударидагша парти болоһониинь баһал тушаан болоһон ушар бэшэ юм. Эхин һургуулиин номооршье советскэ революциин түүхые үзэһэн хүн бүхэндэ Россида помещигүүдэй черносотенно хархис партиин, кадедүүдэй буржуазна партиин, эсэрнүүд ба меньшевигүүдэй «социалистическэ» нэрэ зүүһэн жэжэбуржуазна партинуудай засагые хүтэлжэ байһан ушарынь мэдээжэ ха юм. Тиигээд хаанта засагта, помещигүүдтэ ба буржуазида эсэргүү тэмсэл боложо байха үедэ тэдэ бүхы партинууд помещик, капиталистнуудай засаг түрые хэтэ мүнхэдэнь байлгаха гэжэ хүсэдэг ба революцида харша, арад зондо харша партинууд байһанаа зоной урда элирүүлэн харуулһан байгаа. Тиимын тулада тэдэ партинуудые манай ороной ажалша ниитын голоод. Коммунистическэ партиие шэлэһэндэнь гайхалтай юун байхаб!

Арадта харша хараа бодолоо орхижо, үнэхөөр арадай засаг байһан Советскэ засагые мэдэрэгты гэжэ советскэ засагай тогтоһоной һүүлээр эсэрнүүд ба меньшевигүүдые большевигүүдэй удаан саг соо уряалжа байһаниинь мэдээжэ юм. Тиигээд 1918 оной июль болотор зүүнэй эсэрнүүдэй партиин түлөөлэгшэд Советскэ правительстводашье оролсоод байгаа. Зүгөөр хамта ажаллаха гэжэ хүсэһэн манай партиин оролдолгодо эсэрнүүд, меньшевигүүд ямараар харюусаһан байнаб? Тэдэнэр революцида харша үгэсэлгэ, буһалгаануудые хэжэ, Соведүүдэй Республикада эсэргүү дайнай үедэ сагаантануудай ба хариин интервентнүүдэй талада дайлалдажа харюусаһан байгаа. Тиимэһээ революцида харша жэжэбуржуазна эдэ партинуудай ябуулгыень болюулха эрид хатуу хэмжээнүүдые хүдэлмэришэн анги абаха баатай болоо һэн.

Коммунистическэ парти болбол хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай аша туһын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэдэг туладаал Советскэ гүрэниие гансаараан хүтэлбэрилхэ эрхэтэй болоһон байна. Түүхэтэ событинуудай ябасаар дамжан Коммунистическэ парти манай орон доторхи ударидахы парти болоһон байна. Коммунистическэ парти социализмын хэрэгые, хүдэлмэришэд ба таряашадай үндэһэн шухала хүсэд эрмэлзэлые тон гансааараа эрид шууд эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалдаг байгаа.

Тиигээд социализмын замаар дабшажа ябаа бүхы оронуудта түүхын таарамжатай зохид эрхэ байдалай бии болоходонь засаг хүтэлбэрилгэдэ ажалшадай али нэгэн ондоо партинууд хабаадуулагдахагүй юм гэһэн тобшолол энээн дээрэһээ орой гаранагүй.

Арадай-демократическа байгуулалтын хараа бодол баримталдаг зарим нэгэн партинуудай ба коммунистическэ партинуудай хоорондоо хани харилсаатай байхадань болохошье, тиимэ харилсаатай байхадань туһатайшье байна гэжэ арадай демократиин оронуудай дүй дүршэл харуулаа. Гэхэтэй хамта эдэ бүхы ушарнуудта хүтэлбэрилхы үүргые революционно марксистска парти бэелүүлхэ ёһотой. Ю[...] революционно марксист[...] хүдэлмэришэн ангиин хэр[...] шууд хамгаална.

СССР дотор нэгэ парти[...] мэтэй байһан ушарые б[...] байгууламжые үмөөрэгшэд[...] кратиин дутуу зүйл гэж[...] байна. Парламентнууд д[...] жуазна партинуудай т[...] дэй арсалдадагаарнь бэш[...] гүрэнэй хэрэгые шиидхэл[...] зоной бодото дээрээ х[...] гаарнь демократиие сэгн[...] миллион ажалша ниитэ з[...] нистическэ партиин х[...] бэелүүлэгдэжэ байгаа Со[...] үнэхөөрөө арадай засаг м[...] тоолодог байна. Совет за[...] зохёон байгуулха хүдэлмэ[...] дөө хабаадалсаха арга о[...] ажалша зондо олгоо, арад[...] үүсхэн зохёохы угаа ехэ [...] тэй болгоо, урдань п[...] ямаршье эрхэгүй байһан [...] олион зониие ниитэ-полити[...] далда эдэбхитэйгээр хаб[...] «Совет засаг эгээн демок[...] буржуазна республикаһаа [...] дахин демократична ю[...] Ленин бэшээ һэн. (Зохёол[...] 28, нюур 227).

Манай орон гуша шаху[...] социалистическэ революци[...] һан иматта гансал орон [...] дайсан харша, империал[...] гүрэнүүдээр хүреэлэгдэ[...] тиимэһээ гансал Комму[...] партиин хүтэлбэрилгэ мана[...] шиидхэхы ехэ удхашанарт[...] юм. Хэрбээ засагтамнай о[...] үзэлтэй хэдэ хэдэн парти[...] гаа һаа, жэшээлхэдэ, инт[...] ба гражданска дайнай үе[...] скэ республикада ямар а[...] хёолдохо байһаниие ойлго[...] хэтэй бэшэ юм. Партиим[...] хоор сахин хамгаалжа б[...] партиимнай тон нарин [...] байһанайл ашаар манай ор[...]

Москвада аяншалгаар

нуудтэ манай эхэ ороной оскваган 706-дахи һургуу- н ходо олон байна. Эндэ аяншалгын-туристскэ лэхэй. Өөрынгөө амарал- вада үнгэргэхэ, тэрэнэй олюционно памятнигууд, ихэй, музейнүүд, выставкэ- болон паркнуудта орожо энтэй хэдэн олон баг- ууд болон хүдөө тосхо- энхэй. Мүнөө Москвада 10 гаран имэ база юм.

706-дахи һургуулиин ба- т-Монголһоо ерэһэн баг- Тэдэнэр машинаар город а зуураа, Москвагай нилсаһан, үндэр байшан- раһан юм. 1905 оной де- оостаниин түүхэтэ газар- И. Ленинэй Централь на ьяковско галлерей, М. И. музей, Хүүгэдэй номуу- нүүдые, планетари, зоо- он байна. Тэрэшэлэн баг- үсоюзна хүдөө ажахын, а выставкэ ошожо, олон дта орожо хараа. Илан- н Восток», «Сибирь», «Машина бүтээлгэ», «Атомна хүсые амгалан эрэглэлгэ», «Эдир натура- гэһэн павильонуудай экс- р ехэ һонирхоһон байна. шанар 315-дахи һургуули- гдэһэн һуралсалай түхээ- ставкэ хараһан юм. Энэ манай промышленност- гаргаһан зүйлнүүд, һу- кабинедүүдэй болон эл- сэбүйнүүдэй түхеэрэлгэ- р бүтээгдэһэн һуралсалай үүд харуулагдана. Тиихэ- ниүүдта политехническэ бэелүүлхэ талаар олон ин эндэ үгтэдэг юм.

таар ерэһэн багшанарта байшангай Колонно зал ын артистнууд кон- үлһан байна. Мүн үдэшэ- й багшанар театрнуудта, ниин нэрэмжэтэ Культу- аралтын централь на парк-

Л. Апарников.

...й артистнар Агада

ордента Гүрэнэй Бурят- оперо болон баледэй теат- ууды Читын областиин угой ажалшад халуунаар ртистнүүдэй харуулдаг зу- олон концертнүүдтэ хүн зон н байна. Ц. Гаджибековай мал-Алан» гэжэ хүгжэмтэ концертнүүд эндэхи ажал- эр һонирхуулна. Олон кон- газаа түхеэрэгдэһэн тус- дакануул дээрэ табигдана. сомоной «Победа» «Аршин-мал-Алан» коме- шахуу хүн хараа. Мүн Ха- эй сомоной Кировэй нэ- колхоздо табигдаһан зу- ертнүүд ехэ амжалтатай ргэгдөө.

болон баледэй артистнууд уранһайханай самодеятель- коллективүүдтэ туһаламжа

тнууд энэ округой ажалшад- аран хоногой турша соо 15 10 коценрт харуулба.

Н. Маторин.

Комсомолка Надежда Дамбаева

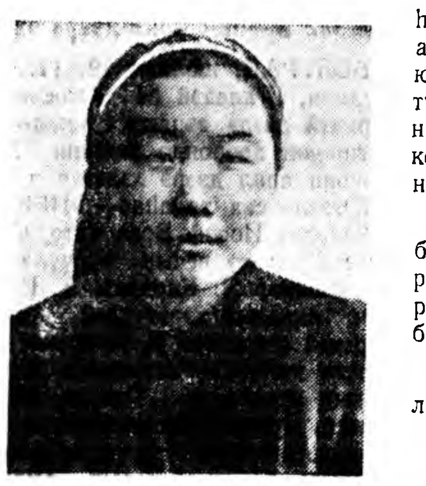

Селендумын дунда һургуулида һураһан комсомолка Надежда Дамбаева Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ һаалишан болохоёо ерэһэн байна.

Сухаришагүй зоригтой залуу һаалишан малай ашаг шэмэ үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ талаар партиин табиһан зорилгые дүүргэхын хойноһоо үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлнэ. Гүүртэ дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилһэн түрүүшынгээ үдэрһөө эхилэн, Надежда Дамбаева колхозой һаалишадай дунда эрхим ажалаараа шалгарһан байха юм. Энэ хадаа оройдоо түрүүшынгээ жэлдэ һаалишанаар хүдэлмэрилжэ байгаад, колхоз соогоо түрүү һаалишанай зэргэдэ ябана.

Комсомолка Надежда Дамбаева ажахын энэ жэлэй 9 һара арбан хоног соо үнеэн бүриһөө 950 литр һү һаагаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Залуу һаалишан Надежда Дамбаева.

Н. Цыбенов.
З. Цыбиковэй фото.

Оронго нютагта

Субарга гэжэ, тиимэшье үндэр бэшэ майлын оройдо гарахада, Оронго нютаг альган дээрэ шэнги тодо һайханаар, арбан зүг тээшээ зэнхынхэй. Урдуур харагдааша хадануудай хормойе зубшан, Сэлэнгэ мүрэнэй сэнхир долгиёо туухань холоһоо ялалзан харагдаад ябана. Баруун хойнохи хоёр набтаршаг хадануудай дундахи хабшууһаа могойдол адляар гулдиран гарааша Оронго гол тала дундуур годирон, наранай туяада ялбаганаһаар Сэлэнгэ тээшэ шамдана. Оронго гол ехэл богони замтай. Үшөө һайса эршэ хүсэеэ суглуулжа үрдеэдүй ябатарнь, үргэн нэлбэгэр уһатай, ута харгыдаа олые үзэһэн Сэлэнгэ эрьеэ дэлин үгэжэ, одхон бага Оронгоёо хам шүүрэжэ абашана.

Субаргын оройдо һонюушархажа гараһан намтай хамта «Улаан Оронго» колхозой комсорг Буда-Дара Гонсоронов ехэл халуунаар өөрынгөө нютаг тухай, колхоз тухай хөөрэнэ:

— Манайшни колхоз миллионер юм. Хэрбээ мүнөө жэлдэ мүнгэн олзо доход хоёр хахад миллион түхэригөөр хараалагдаһан байгаа һаа, 1960 ондо табан миллионһоо дээшэ гараха ёһотой. Колхозниггуудаймнай ажабайдал жэл бүхэндэ һайжаржа байна гэжэ һанаад ерэхэдэ, ажаллахадашье урматай. Колхознай хонидоор илангаяа олон. Мүнөө арбаад мянган толгой хонитойбди. Табанжэлэй эсэстэ хонидоймнай тоо хоёр дахин олон боложо, һайхан ноохо гүрэндөө бүришье элбэгээр тушаадаг болохобди.

Гуулин улаан наран баруун хойно орожо байна. Сэлмэг үдэрэй бүгшэм халуун буураагүй. Тэнгэридэ нэгэшье үүлэн байхагүй. Гонсоронов бидэ хоёр урда урдаһаа харалсаад, хэн-хэнэйнгээ үгэ хэлэхээ байһые үгэгүйгөөр таанабди. «Бороо оролог һаа, юун гэгшэ гоё бэлэй!» гэнэ нүхэрни.

Оронгын эрье зубшаад, эндэ-тэндэ уһа залажа шадаһан газарнуудта ногоон толбонууд нюдэ дулаасуулна.

Тосхоной зүүн захада, манай һаяхан байһан уулын хормойн тушаа үүлтэртэ үнеэдэй һүнэй-товарна фермэ оршоно. Малай ута гэгшын байра урда хоёр углуудаа нэгэ нэгэ набтар башнинуудтай харагдана. Тус байрадань газарһаа дээгүүр татагдаһан дүүжэн харгы харагдана. Үбэлэй үедэ үнеэдэйнгээ шэбхые энээгээр аяар холо абаашажа адхадаг. Энэнь малшадай ажалые нилээд хүнгэдхэдэг.

Мүнөө үедэ үнеэд аяар холын бэлшээридэ адуулагдана. Үнеэдээ тэндэнь һаагаад, һүеэ иишэнь зөөжэ байдаг юм. Энэ фермые даагша Гонгор Бадмаевичтай уулзабабди. Хэр амжалтатай ажаллажа байнат, хэн һаалишаң ямараар хүдэлнэб гэхэ мэтэ асуудалнуудаар һонирхобоб. Учётчигшье, фермые даагшашье Омогтуева Янжаа гэдэг эрхим һаалишаниие нэрлэбэ.

— Наһатайшаг, 50 гаража ябаһаншье һаа, дааһан ажалдаа шударгыгаар хандадаг. Залуушье һаа залхуушаг зарим һаалишадһаа хүнгэнөөр үнеэдээ һаасагаан һуудаг. Үнеэдые һаалгада ехэл анхаралтайгаар, оролдостойгоор хандадаг даа, —гээд Гонгор Бадмаевич энеэбхилнэ. Үнэхөөрөөшье Янжаа Цынгеевна жэшээтэ һаалишан гэжэ иимэ баримтанууд гэршэлнэ: 14 үнеэ өөртөө даажа абанхай, даабариингаа ёһоор энэ фермын һаалишад 10 үнеэдһээ жэлдээ 27 мянган литр һү һааха ёһотой, Янжаа Цынгеевна өөрынгөө үнеэдһээ 30 мянган литр һү һааха уялга абаһан юм. Мүнөө июлиин 1-нэй дүнгөөр хараад үзэхэдэ 21 мянган тухай литр һүн һаагдаа.

— Омоктуевамнай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь гээшэ даа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай,—гэжэ эндэ байгшад баясана.

Үдэшэлэн клубтань «Коммунизм байгуулагша залуушуул» гэжэ темээр лекци уншагдаха байба. Клубта дүтэхэн спортивна талмай дээрэ залуушуул олон.

—Зай, нүхэд, сагнай тулаа. Лекцидээ орогты,—гэжэ клубые даагша уряалжа ороно. Хүбүүд бүмбэгэһөө һалажа ядана. Һүүлэй һүүлдэ «Зай, шагнаял даа, юугээ хэлэгшэ ааб мүнөө» гэһэншүүгээр шамдангүйгөөр клуб тээшэ зүглэбэд.

Энээнһээ хоёр үдэр урда «Улаан Оронгын» хүршэ колхоз «Коммунизмда» БМАССР-эй арадай артист Цырен Хоборков, залуу поэт Алексей Бадаев гэгшэдэй хабаадалгатайгаар литературно-уранһайханай вечер боложо, мүн энэ лекци тэндэ уншагдаһан юм. Хүн зон эбтэй эдэбхитэйгээр сугларжа, энэ вечер үүсхэгшэдтэ халуун баяр хүргөө һэн. Энээхэн ушар дээрэһээ тобшолоод үзэхэдэ, республикын дууша артистнар, уранзохёолшод болон лекторнүүдэй шадаха зэргээрээл хүсэеэ нэгэдхэн, лекци, концерт, хөөрэлдөө хэдэг һаань, ажалшан зондо ехэ һонирхолтой байха һэн гэжэ һанагдана.

...Гэдэргээ эрьен хараха зуураа, мал адууһа, хони гахайнуудаар баян «Улаан-Оронгын», колхозниггуудта амжалтатай һайхан ажабайдалые хүсэжэ ябабаб.

Н. Дамдинов.

Үтэлөөшэдэй гэртэ...

Манай орон дотор үтэлөөшэдтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Хэрбээ бүлэгүй үлэһэн али нэгэн үтэлһэн хүнэй пенси абадаг аад, гансаараа байхань бэрхэтэй болоо һаань, гүрэн тэрэниие үтэлөөшэдэй гэртэ байлгадаг. Тиимэ гэрнүүд город бүхэндэ, олонхи аймагай центрнүүдтэ бии.

Иимэ гэрнүүдэй нэгэн Улан-Удэ город шадархи Лазогой нэрэмжэтэ посёлогто бии юм. Эндэ 150 үтэлөөшэд ба инвалид болоһон хүнүүд байдаг. Тэдэнэр булта гүрэнэй тэдхэмжээр эдеэлдэг, хубсалдаг.

Гүрэн манай энэ гэртэ байдаг хүн бүхэндэ жэл соо таба мянган түхэриг мүнгэ үгэдэг юм,—гэжэ тус гэрэй директор Серафим Николаевич Панушков хэлэнэ.—Гадна, эдеэ хоолой ехэнхи хубиинь — һүн, мяхан, үндэгэн, овощь ба бусад зүйлнүүдые—бидэнэр өөрынгөө туһалбариин ажахыһаа абадагбди. Тиимэһээ эдеэ хоолой эдэ зүйлнүүд худалдажа абаһанда оробол хүнгэн сэнтэй болоно. Тиимэһээ бодото дээрэ нэгэ хүндэ гаргашалагдадаг мүнгэн сметээр хараалагдаһанда оробол холо ехэ юм. Манай гэртэ байгшад һайн эдеэ хоолоор хангагдадаг. Тэдэнэртэ элдэб янзын эдеэ хоол үгэхэ гэжэ оролдодогбди. Мяханай, загаһанай зүйлнүүд, тоһон гэхэ мэтэ манай менюдэ ходо байдаг.

...Һаруул һайхан таһаг.

Эндэ наһажаал эхэнэрнүүд байдаг юм. Ханын хажуугаар, оронуудтайнь зэргэлээд, зөөлэн диван табигданхай, мүн шифоньернүүд, пол дээрэнь ковернууд, сонхонуудынь сагаахан шторнуудтай, стол дээрэнь газетэ, журналнууд, элдэб янзын һайхан сэсэгүүд.

Энэ гэртэ байгшад соонһоо олон хүн, жэшээлбэл, Дмитрий Алексеевич Лошкомоев, Григорий Иванович Капустин гэгшэд 20 гаран жэлэй туршада эндэ байна. Теэд эндэһээ ондоо тээшэ ошохошьегүйбди гэжэ үтэлэгшэд мэдүүлнэ. Зариманиинь ажал хэнгүй байжа шаданагүй, өөрынгөө һайн дураар эндэхи туһалабариин ажахыда хүдэлнэ. Иннокентий Жамбалович Раднаев мал адуулагшаар, Евдокия Ивановна Клюкович тахяашанаар, Иван Иванович Брусков гахайшанаар хүдэлмэрилнэ. Мүн огородтошье ажаллаашад олон.

Хүдэлжэ байһан хүндэ гүрэнэй тэдхэмжэһээ гадна, салин хүлһэн үгтэдэг. Тэдэнэй олониинь 500-гаад түхэриг салин абана.

Эрэшүүлэй палатада ороходо, үбсүүндээ Улаан тугай ордентой нэгэ үбгэжөөл СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессеэр һаяхан баталагдажа абтаһан Гүрэнэй пенси тухай Хуулиие газетэһээ уншажа һууба. Энэ үбгэжөөл Врангель, Деникин ба бусад белогвардейскэ генералнуудай бандада эсэргүү тэмсэлдэ хабаадалсаһан, Улаан Армиин нэгэдэхи конно армиин сэрэгшэ Иван Алексеевич Безменов байба.

— Ехэ һайн, тон зүб Хуули гараба ха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, би иимэ Хуулиие партиин XX съездын һүүлдэ хүлеэжэл байгаа һэм. Съездын Директивэнүүдтэ наһажаал болоһон хүнүүдэй тэдхэмжые һайжаруулха, пенсионно хэрэгые гуримшуулха тухай хэлэгдэһэн байгаа һэн. Энэ шэнэ Хуули пенси абалгые гуримшуулба ха юм. Мүнөө үбгэд хүгшэд бүри һайн ажабайдалтай болохонь. Манайшье гэрэй ажабайдал бүри һайжарха юм. Хүсэ шадални бага болоо гэжэ ганса халагланаб даа.

— Юундэ халагланат!—гэжэ хэды хүнэй хэлэхэнь дуулдаба,—Та, Иван Алексеевич, өөрынгөө үе наһан соо нилээд юумэ хараашье, нилээд һайн юумэ хээшье ха юм та. Тан шэнги хүнүүд советскэ засаг байгуулгада хабаадалсаһан, түүхэтэ табанжэлнүүдэй үедэ бүхы шадалаараа ажаллаһан байнал. Өөрынгөө үе наһан соо хүндэ туһатай юумэ хэһэн байнат. Аша туһа хүргэһэнэйтнай түлөө Парти, Советскэ правительство наһажаал болоходотнай танииие анхаралдаа абажа, хаража байнал...

Үшөө хэдэн жэлдэ амар мэндэ һууххалта.

Зураг дээрэ: Ү. Иван Алесеевич Безменов СССР-эй Верховно Советэй табадахи сессиин баталжа абаһан гүрэнэй пенси тухай Хуулиие үтэлөөшэдтэ уншажа һууна.

Н. Николаевай текст,
Л. Хайдуровай фото.

Түгэс бэлэдхэлтэйгээр үгтаба

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сабшалан мүнөө жэл һайн ургасатай. Колхозой 1-дэхи комплексно бригада (бригадирынь нүхэр Базар Домбоев) үбһэ хуряалгада һайнаар бэлдэбэ. Бригадын үбһэ хуряалгын түсэб зохёогдожо гэшүүн бүхэн тэрэ түсэбтэй танилсаа. Үбһэ хуряалгада энэ бригадаһаа 52 хүн хабаадаха юм. Дархан Бадма-Базар Гармаев 70 гаран тармуур, 10 модон аса һайн шанартайгаар хэжэ, бригадирта тушааһаа. Бригадын сабшалан дээрэ Үшөөтэйн МТС-эй нэгэ тракторна сенокосилка хүдэлмэрилхэ байна. Бригада 2 шэнэ морин косилка худалдажа абаа.

Ингэжэ энэ бригадынхид үбһэ хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр үгтаба.

Б. Чагдуров.

нуудые илажа шадаа гэжэ Ленин сэхэ хэлээ һэн.

адли үзэл бодолоор, нарин ар нягтаруулагдаһан Коммунистическэ партиин хүтэлбэригүй й гүрэн ороноо индустриа га, хүдөө ажахыгаа коллек лга, культурна революци э мэтын тиимэ орёо, бэрхэ лгонуудые шиидхэжэ шада . СССР дотор социалисти бщество байгуулха тухай ле эсэн мэртэн түсэб яахадаа гдээб гэбэл, партимнай тнуудай, баруунай ба бусад инскэ бүлэглэлнүүдэй эсэр ые дараад, хүдэлмэришэн олон миллион ниитэ таряа өөһэдынгөө туг доро нягсаагаад, тэдэниие гене хараа шутамаа бэелүүлхын тэмсэлдэ зоригжуулаа.

хэнээ илахаб» гэһэн асууда идхэгдэжэ, орон соомнай хурса тэмсэлэй боложо бай , гадаадын империалистичес нүүдэй олон тоото хорото удые гаргажа байха үедэ партиин бата бэхи, нэгэн ри СССР дотор социализ һан илалтые хангажа ша айгаа. Урдаа табигдаһан зо бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитэ ршэ хүсые зорюулхын тула түрүүн партиин өөрын зэр улад хатуу журам хэрэгтэй Илангаяа дайсан харша ка стическэ хүрсэлэлгын оршон да партиин журам ямарха е эбдэхэ гээшэ бодото дээ етскэ байгуулалтын дайсад лһан ушар болоно гэжэ Ле заан заабарые һанаха партимнай фракционность ргүүсэн эрид шууд тэмсэдэг

бэриие ехээр централиза ушар демократическа за ормонуудые хүгжөөхэ хэрэг түлөө үзүүлэнгүй байжа шадахагүй байба. Демократиин мэдээжэ зэргээр хизаарлагдаһан ушарые партимнай Советскэ гүрэнэй бэхижэхэ тудам, бүхы дэлхэй дээрэ демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй хүгжэхэ тудам зайсуулагдаха, сат зуурын хэмжээ мүн гэжэ тоолодог һэн. 1936 ондо СССР-эй шэнэ Конституциие—социализмын илаһан ороной Конституциие — баталан абалга манай орон доторхи ниитэ политическэ байдалые бүримүһэн демократизацилһан байна. Тиин бүри тиихэ үедэ муу хойшолонтой байһан ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгын бии боложо байбашье партимнай энэ талаар бага бэшэ юумэ хээ һэн.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэринь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Советскэ Союзай илахада тон шухала удхашанартай байгаа. Энэ дайн манай гүрэнэй, бүхы совет арадай хүсэ шадалаа утаа ехээр зангидахыень баадхаа һэн. Тиин партимнай нэгэн нягта жагсаалтай, өөрынгөө зэргэдэ гүйбалзалга, арсалдаа таргаагүй байһан дээрэһээ арадайнгаа бүхы хүсэ шадалые дайсанда харюу үгэхөөр элсүүлжэ шадаа. Коммунистнуудай парти хадаа фронтдохи ба тылдэхи советскэ хүнүүдэй шэн зоригто, баатар, эбтэй ябуулгые ханғаһан зориг бадаруулагша, эмхидхэгшэ утаа ехэ хүсэн байгаа, гитлеровскэ булимтаратшадай армиие Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй илаһан илалта хангаа.

Дайнай хойтохи жэлнүүдтэ Коммунистическэ партимнай арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохын ба саашадань хүгжөөхын түлөө, манай гүрэнэй экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бүри ехэ болгоһон һүүлэй табанжэлнүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлые эмхидхээ. 1955 ондо манай промышленность дайнай урда тээхидэ орходоо 3,2 дахин ехэ продукци үгөө. Партиин ленинскэ хараа шугамые КПСС-эй Центральна Комитедэй эрид шууд бэелүүлһэнэй ашаар ниитын үйлэдбэриин бүхы һалбаринууд нилээд хүгжөө, ажалшадай материальна ба культурна байдал һайжараа. Хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай бата холбоо барисаанда, социалистическэ нацанuудай ахадүүгэй хани барисаанда, бүхы совет арадай морально-политическэ нэгэдэлдэ түшэглэдэг манай ниитын ба гүрэнэй байгуулалта улам бэхижээ.

***

Манай парти социалистическэ демократиие али болохоор хүгжөөхэ хэрэгтэ илангаяа ехэ анхарал табина. Һүүлэй үедэ КПСС-эй Центральна Комитет центртэ ба нютагуудта түрүү хүдэлмэришэдэй, колхозниггуудай, ажахын болон культурна барилгын элдэб участогай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэнэ. Тэдэ зүблөөнүүд дээрэ манай байгуулалтын шухала асуудалнууд бүхы талаараа зүбшэн хэлсэгдэнэ, дутагдалнууд шүүмжэлэгдэнэ, түрүү дүй дүршэлые хараадаа абаһан туһатай һайн зүбшэл дурадхалнууд оруулагдана. Советскэ демократизмые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ зорилгоор Парти болон Правительствомнай союзна республикануудай эрхэ түлөөлэлгые ехэ болгохо, социалистическэ хуулиие наринаар сахиха, түсэблэлтын гуримые шэнэдхэхэ, нютагай Советүүдэй ажал-ябуулгые улам эдэбхитэй болгохо талаар бодото хэмжээнүүдые бэелүүлнэ.

КПСС-эй XX съезд ажахын болон культурна барилгын тодорхой асуудалнуудта анхаралаа ехээр табидаг болохыень, эдэ асуудалнуудые сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэдэ хододоо табижа байхыень, бүхы советскэ органуудай хүдэлмэри оролдосотойгоор һайжаруулхыень, олониитэ зонтой тэдэнэй холбоо барисаае бэхижүүлхые, албан захиргаанай аппарат химда, һайн болгохые, энэ аппарадай ажал-ябуулгын хойноһоо олониитэ зоной бүри шанга хиналта табихые уряалаа.

Өөһэдынгөө һунгагшадай үмэнэ Советүүдэй депутадуудай тоосожо байха тухай, ажалшадай этигэл найдабариие дүүргээгүй депутадуудые гэдэргэнь асарха эрхэ тухай Советскэ Конституциин гурим, заабаринуудай наринаар сахигдахые партимнай эриинэ.

КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство тон шухала хуулинуудай проектые олониитэ зоной үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэдэ табина. Жэшээлбэл, манай хэблэл гүрэнэй пенсинүүд тухай Хуулиин проект тушаа советскэ хүнүүдэй хэлэһэн һанамжануудые толилһон байна.

Партийна хүдэлмэридэ бии байһан ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлхэ зуураа, КПСС-эй XX съезд партиин бүхы эмхидхэлэй хүдэлмэриие, нэн түрүүн ажахын байгуулалтын талаар хэгдэхэ хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээ абахыень Центральна Комитедтэ даалгаа.

Ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгын хорото хойшолонгуудые бүримүһэн зайсуулха, партийна ба гүрэнэй ажабайдалай ленинскэ гуримые батадхаха, хамтаараа хүтэлбэрилгын ёһо гуримые нэбтэрүүлхэ гээшэ эмхидхэлэй ба идеологическа хүдэлмэриин нэгэн шухала зорилго болоно.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд дотор, мүн тэрэшэлэн «Ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгэ ба тэрэнэй хойшолонгуудые зайсуулха тухай» Центральна Комитедэй тогтоол дотор манай бүхы партиин, партийна организацинууд бүхэнэй, советскэ болон ниитын бүхы организацинуудай бэелүүлхэ бодото ажал-ябуулгын дэлгэрэнгы программа үгтэнхэй. Советскэ демократизмын гол ёһонуудые бүримүһэн бэелүүлдэг болохо, революционно социалистическэ хуули эбдэдэг баримтануудые сүм зайсуулха, зургаадахи табанжэлэй түсэбэй зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы коммунистнуудые, үргэн ниитэ зониие элсүүлхэ, тэрээнэй тулада олониитэ зоной зохёон байгуулха эдэбхи үүсхэлые али болохоор хүгжөөхэ гээшэ Центральна Комитедэй табиһан хойшолуулагдашагүй зорилгонууд болоно.

Советскэ общество дотор бусадшье муу үзэгдэлнүүд жэшээлхэдэ, албан хойрог, ганса нэгэн хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үзэгдэдэг национализм гэхэ мэтын үзэгдэлнүүд гарадаг байгаа, гарахашье байна. Теэд эдэ үлэгдэлнүүдэй гарадаг шалтагааниинь советскэ байгуулалта дотор байна гэһэн удхатай аал? Огто тиимэ бэшэ! Эдэ бүгэдэ хадаа хуушанай мүлжэлгэтэ байгуулалтын заншал дадалнуудай, үзэл бодолнуудай үлэгдэл мүн. Советскэ хүнүүд эдэ үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн хододоо тэмсэдэг байгаа, тэмсэхэшье байна.

Мүлжэлгэтэ ангиһаа уг залгамжалан ерэһэн хорото үлэгдэлнүүдһээ бэеэ сэбэрлэн, манай советскэ ниитын байгуулалта улам бүри бата бэхи, нягта жагсаалтай боложо байна.

Коммунистическэ партимнай социалистическэ гүрэнэй дотоодыншье гадаадыншье политикые зохёожо, залан ударидана.

Манай дотоодын политика экономическа амгалан ёһоной мүрысөө хэхэ аргаар гол капиталистическэ оронуудые экономическа талаараа хүсөөд, ахижа гараха зорилгые тон богонихон болзорто шиидхэхэ, коммунизмын материально-үйлэдбэриин хүсэн түгэлдэр база байгуулха, совет арадай материальна ба культурна байдалые хэлбэришэгүйгөөр саашадань һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагданхай.

Манай гүрэнэй гадаадын политика эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө, социальна байгуулалтаһаань дулдыдангүйгөөр гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохын түлөө тэмсэлэй политика мүн.

Социалистическэ байгуулалтада ээрхэг түримхэй ямар нэгэн зорилгонууд харша юм. Совет арад, тэрэнэй правительстводал адли дэлхэйн бүхы арадуудтай эбтэйгээр, хани барисаатайгаар, һуухаяа хүсэнэ. Советскэ Союз, социалистическэ бусад гүрэнүүд уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тулада, арадуудай энхэ амгалан һуухын тулада бүхы хүсөөрөө оролдоно. Теэд «хүйтэн дайнай» тала баримталагшад ажал-ябуулгаа улам эдэбхитэй болгоно, ээрхэг түримхэй блогуудые байгуулна, яаралтай зэбсэгжэлгэ хэжэ үргэлжэлһөөр байна, СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта һүйдхэлгын хүдэлмэри ябуулхын тулада олон миллион доллар мүнгэ һомолно. Эдэ бүгэдые манай парти хараадаа абаха баатай болоно. Тиимэһээ партимнай һэрэмжэеэ улам дээшэлүүлхыень, Советскэ гүрэнөө али болохоор бэхижүүлыень ажалшадые уряална.

***

Коммунистическэ парти, советскэ арад хоёрой нэгэдэлынь эбдэршэгүй бата юм. Арад зоной интересһээ, тэрэнэй зол жаргалһаа ондоо интерес гэжэ манай партида үгы байһан тухай советскэ хүнүүд олон жэлэйнгээ түүхэтэ дүй дүршэл дээрэһээ хаража ойлгоо. Эгээл иимэһээ бүхы арадаймнай вождь, социалистическэ гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн бологшо манай партиин нэрэ хүндэнь иимэ ехэ юм. Партиин, правительствын ба арад зоной нягта нэгэдэл манай социалистическэ гүрэнэй эбдэршэгүй бата хүсэтэй байха арга нүхэсэл, коммунизмын илаха арга нүхэсэл мүн.

С. ТИТАРЕНКО.

ҺУР ХАРБААН

Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо зунай найр болобо. Тэндэ Һур харбаан, бүхэ барилдаан болон бусад элдэб нааданууд эмхидхэгдэжэ, колхознигууд хүхюун сэнгэлигээр амарба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: номо һуршаар харбаанда илаһан 62-той колхозник Д. Н. Намсараев.

З. Веснинагай фото.

Усть-Ордын нэгэ колхоздо

Ангар мүрэнэй зүүн бэедэ Оһо Үбэсэ гэжэ хоёр голой уулзуурай тээ баруугаар Бэлшэр — Наймагууд тосхон оршоно. Би энээгүүр үнинэйшье ябаагүйб. Анханда минии һайсал ябаһан, һүндэлһэн нютаг дайда бэлэй. Зүгөөр тэрэ үеын Бэлшэр Наймагууд хүхэ забһихан тосхон агша һэн. Харин Бэлшэр — Наймагууд тосхониие мүнөө танихаар бэшэ. Үдэшын бүрэг барагаар Наймагууд тосхондо ерэхэдээ ямар нэгэн хото городто орожо ерэбэбиб, төөрэз, һамараа бэшэ бэзэб гэжэ зосоом ороо бэлэй: тойроод Ильичын галнууд яларжа, радио ханхинаад, элдэб янзын машина, мотоциклнууд хүнхинэлдөөд, ехээр намай тээлмэрдүүлээ юм.

—Сахьяновагай нэрэмжэтэ миллионер колхозой центр гэжэ танихаар гү? тэһэн минии бага наһанай нүхэрэйм асуудал гайхалыем ханаагаа бэлэй.

Бишье урахан Удагтай уулынгаа түхэл хэлбэриие Оһо, Үбэсынгөө уулзуурай шууяае хараха, шагнаха гэжэ танил нүхэр Павел Михайлович Андреевтэ хоноһоноо, эртэлэн бодоод, газаа гарабаб.

Наран һаяхан гаранхай, үглөөнэй һэрюухэн һэбшээн Оһо Үбэсын уулзуур тээһээ һэбитдэн, үбсүү сохино. Эртэшэ айлнууд бодонхой, үрхөөрөө сайбар хүхэ утаа бушагануулхадаад, шараһан, булаһан эдеэ хоолой хоншуухан үнэр сасана.

Шанха хойшоо харанаб. Үргэн дэлюун талын дундаһаа тэнтэ ургашаһан мэтэ шобхо үндэр хадануудай зэргэһээ орьёо улаахан Удагтай ууламни тобойн тодороод, хормойгоо хоёр голой—Оһо, Үбэсын уулзуур хүрэтэр намируулна. Энгэр үбсүүгээрнь һүүл, һооһо ехэтэ һүрэг хонид хушууран сайбайлдана: һалхи һүринэ ха. Урда тээнь долонгир дахуулша ямаад хэбэртэй, орбон шулуунууд руу тэгүүлнэ.

— Һайн хонобот! Үдэһэн бодоһон нютагайнгаа уула тала харахада хэр гоёб? Оһо, Үбэсынгөө уулзуурай шууяа шагная, ошохомнай гү? Зуурандаа манай комплексно бригадын шэнэ фермэ харахабди,—гээд үндэршэг аад, шүрбэһэлиг, шииираг бэетэй Константин Александрович Кузьмин хэлэбэ.

Наймагууд тосхоной зүүн гүбөөе үгсэжэ, Оһо, Үбэсын уулзуурай сэлгеэ һэрюуниие амадуулан бариһан шэб шэнэхэн малай байранууд тээшэ намаяа абаашаба. Эндэ хоёр голой сэлгеэ амисхалнуудта, зундаа һэрюуншье, малые һоно батаганаан зобоохогүй, үбэлэй сагта хоёр голой шэмэрүүн жабарһаа дулаан байрануудынь малаа аршалха. Яаһан бэрхээр бодожо, фермые эндэ баряаб гэжэ зосоом ороно.

Оршон ороһон байгаали наранай туяанда умбажа, үлэмжэ һаруул мэтээр харагдана. Хүбшэ, шугын модод тээһээ хүхын донгодохо, хүхэнэхэ соностоно.

Ута ташууртай, хазаар моритой Захаарха үбгэжөөл маниие хүсэжэ ерэмсээрээ:

— Энэ жэлдэ хүхы шубуун хэзээ хэзээнэйхиһээн хүгтэйгөөр донгодобол,—гээд ойлгобогүйлтэй гэжэ һанаад, хүрьһэтэ дэлхэймнай хэшэгээ ехээр дэлбэрээхэнь гээшэ гэжэ тайлбарилба.

Хажуу тээшээ халюухайдан харахадамнай хүнэй үбдэгсөө үндэр, жэгдээр гаража байһан заха хизааргүй гэхээр кукурузын поли һэб һабхан һэбшээдэ эбхэрэн халюуржа, Байгал далайн номин хүхэ долгиие һануулна.

— Таряа ногоонойтнай гараса яһала һайн байна даа,—гэжэ хоюуландань хэлээд, адха шорой һабардан абажа, альган дээрээ тараагаад, иимэ хүрьһэтэй газарһаа үндэр баян ургаса хуряангүй яахаб?—гэбэб.

> **Хүршэ областьһоо ерэһэн бэшэг**

— Бороо шиигээр дутаагүй һаа, «нойргүй ногоон, татлюургүй таряан» гарахал байха,—гэжэ мал адуулагша Захаарха үбгэн дэмжэнэ.

Ангар талаһаа арбагай эрбэгэй няамхай үүлэн гарасагаажа, бөөн сагаан болон, байн байтараа хүлхэлжэ эхилнэ. Үбгэн Захаархын морин хоолзуураа татан, утаар уухилна.

— Харагты, манай бригадир Константин Александровичын омогорходог фермые! Округ соогоо түрүүлжэ сууда гараһан, Улаан тугта фермэ гээшэ! Танай Бурят-Монголой «Улаан-Оронго», Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай фермын барилгаһаа хэр дутахаар бэ? Манай фермынхид тэндэхи һайн фермынхидтэйнь мүрысэхөөр гүбди?—гэжэ үбгэн Захаарха омогорхолдоо халашанхай асуудалнуудаар намайе дээрэ дээрэһээнь шэдэлшэбэ.

Хөөрэлдөөндөө халашаһан бидэнэр, гэнтэ мэдэн гэхэдээ шэнэ фермэдээ туласа ерэшэһэн байбабди. Аба абаһаар ехэнүүд аад, нилээд үндэршэг, шулуугаар баригдаһан хоёр силоснэ башни обёорбоб. Тэдэниие ээлжээгээр шэртэжэ, хэды тоннын багтаамжатай хаб гэжэ тооложо, тухайлжа байхыемни Захаарха үбгэн харамсаараа:—Эгээл, манай бурядайхяар хэлэхэдэ, эдэшни суухатай хүр тоһон бшуу!—гэжэрхинэ. Үбгэн Захаархын тайлбариин сэсэндэ гайхашаа баража байтарни, гэнтэ «пүг-паг» гээд, мотор пүшэгэнэжэ, гохигор хоолойгоор уһан шулшаганан гаража, нэгэ гэр руу ороһон соргын амһар тудан адхаршана.

Малай хоол буйлуулдаг цех руу худагһаа уһа оруулба гээшэ,—гэжэ Константин Александрович Кузьмин ойлгуулна.

— Эдэ бүгэдэ барилганууд үнгэрэгшэ жэлдэ бодхоогдоо һэн,—гэжэ Захаарха үбгэжөөл нэмэнэ.

Хада байса мэтэ хүхигэр бэхи барилгануудые дууһыень хараад, малай байрануудай техникын тон һүүлшып түхеэрэлгэнүүдые үзөөд байхадаа:

— Хаанахишье айлшадые эндээ асаржа харуулаа һаа, улайха сайхагүй хат даа. Манай республикын түрүү фермэнүүдһээ мүрысөө эреэд туршагты гэбэб.

—Үглөөнэй үнеэ һаалганай үе. Һаалишадаймнай ажал хүдэлмэритэйнь танилсагты. Ажалаараа шалгарһан түрүү ахалагша һаалишан Вера Бардамоватаймнай танилсахат,—гэжэ бригадир Кузьмин уряал табиба.

Үнеэдэй байра руу орободи. Тэндэ уужам, һаруулшье, сэбэршье, Нэгэ жэгдэ мяха маряатай, тарган тобир малнууд зураг дээрэ мэтэ зэлэ татан жэрылдэнэ. Ялбама сагаан халаадуудтай, уян жэбжэгэр бэетэй залуу, нэгэ һурагай хэбэртэй басагадууд үрдилдэнэ, эбдүүсэнэ гэхээр дүйтэй түргөөр үнеэгээ һаанад. Сагаан дүлэн мэтээр забда залигүй үнеэнэй дэлэн руу сорголдожо байһан гарнуудайнь сарбуунуудта гарай часай корпусуудай ялаганахань үзэгдэнэ. Һэхэрһэн сагаан халаадуудай хормой дороһоо крепжоржет, шифон мэтэ нимгэн торгон платинуудай заха үзүүр харагдана. Өдэ залуу һаалишад, дорохоншье даража хэлээ һаа, долоонжэлэй һургуулитайнууд ха.

Ахалагша һаалишан Вера Бардамовагай хажууда ошобобди.

Мүнөө Вера Бардамовагай һаахыень харахадамнай, үнеэнэй дүрбэн хүхэнэй һүниинь ямар нэгэн номин сагаан сахилгаан хүбшэргэй мэтэ забда залигүйгөөр жэнгэрин, сайд сагаан хүнэг руунь хүүежэ, шэнэ гэрэй һэсыдэ зорюулагдан сохигдоһон ялбама сагаан хурьганай нооһон мэтэ пэпэгэр сагаан хөөһэ бушхуулна.

Үнеэдээ һаажа дүүргэһэн Вера Бардамоватай хөөрэлдэжэ оробобди. Би Улан-Удынгээ, Бурят-Монголойнгоо һонин һорьмойнуудыень мэдэхэ, шадахысаа хөөрэбэб. Залуу һаалишад булта тойрошобо. Тэдэ элдэб юумэн тухай асууна.

— Лариса Сахьянова Алтанай ролиие хэр наадааб? «Голой Толон» гэжэ балет юрэнхыдөө хэр һонин бэ?

— Линховоин хаанай ролиие хэр дуулааб?—Суута һаалишан Цырендоржиева шагнал абаһан «Победа» машинаараа өөрөө ябана гү, али шофертой гү?

— 1956 оной ажахын жэлэй үнгэрһэн хугасаа соо республикынтнай эрхим һаалишад хэды литр һаагаад байнаб?

Эдэ мэтын асуудалнууд намайе ехээр абиртуулба.

— Зааханшье залхуураа һаа, хүн һайн малшан боложо шадахагүй гэжэ манай Вера тоолодог. Саһа шуурганшье болог, үдэшэ, үглөөнэй эртэ оройгүй Верамнай үнеэдэйгээл хажууда бүмбэржэ байдаг юм даа,—гэжэ һү тушаалгын таһагһаа гаража ябаһан Константин Александрович Кузьмин магтана.

— Бэе бэеэ магталсаад яахамнайб. Эрхы хургаднай шархиршана гэжэ залуу һаалишаднай гэмэр гутар гэлдэдэг болоол. Танда хэлэнэгүй гү?—гэжэ бригадирайнгаа магтаал тодожо абан, Вера хандана.

—Хүршэ колхозуудаймнай заримадынь үнеэдээ электрын аппарадаар һаадаг болонхой бшуу,—гэжэ хэнэйшьеб шэнгэхэн хоолой араһаа соностобо.

— Тэрэ зүб!—гэжэ бригадир Кузьмин маһаршаба—хүлеэжэ бү ядаарайт. Танда электрын гэрэл һаяар үгэхөөр правлени дээрэ зүбшөөл болоо һэн.

— Тиигээл һаа, һайн,—гэжэ хэлээд Вера миһэрнэ.

Һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдые анха түрүүн тушаан абахадаа, Вера басаган жэлдэ миин мянгаад литр һү һаадаг байгаа. Харин мүнөө үнеэн бүриһөө дунда жиирээр 1800 гаран литр һү һаадаг болоо.

—Мүнөө үдэр, һүни илгадгүй үнеэдээ бэлшээжэ, эдеэлүүлнэбди. Нэмэлтэшье ногоон тэжээл үгэгшэбди. Силосээршье таһараагүй байнабди. Зоотехническэ заабаряар үнеэдээ туталһаань һалгажа, хайдагаар һаанабди, —гэжэ Вера хөөрэнэ.

Округой колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадаад, Сахьяновагай нэрэмжэтэ колхозой эдэ һаалишад һү һаалгынгаа талаар түрүүлжэ дамжуулгын Улаан туг һаяхан абаһан байгаа.

Үнэн сэхэ ажалаараа шалгаржа, сууда гараһан Вера Бардамова мүнөө жэл Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олобо.

А. ШАДАЕВ.

Индиин, Египедэй ба Югославиин гүрэнэй ажал-ябуулагшадай хэлсээн Бриони арал дээрэ эхилбэ

БЕЛГРАД, июлиин 19. (ТАСС). Индиин, Египедэй ба Югославиин гүрэнэй дээдэ зэргэтэ ажал-ябуулагшадай хоорондо июлиин 18-да Бриони арал дээрэ хэлсээн эхилээ.

Югославска талаһаа—ФНРЮ-гэй президент Иосиф Броз Тито, Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшонор Э. Кардель, А. Ранкович, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретарь К. Попович; Египетскэ талаһаа—Египетскэ Республикын президент Гамаль Абдель Насер, муниципалитедүүдэй ба хүдөө нютагуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министр ба түсэблэлгын асуудалнуудаар гүрэнэй министр Абдель Латиф Богдади, гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи, министр—республикын президентын кабинедэй начальник Али Сабри; Индийскэ талаһаа — премьер-министр Джавахарлал Неру, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиһээ Белградта байдаг посол Р. Дайял хэлсээндэ хабаадаа.

Гурбан талын зүгһөө хэгдэһэн хэлсээн мүнөөдэр дүүрэхэ юм. Тиигээд Индиин ба Египедэй гүрэнэй ажал-ябуулагшад үдын хойто тээ Пулаһаа тусхай самолёдто һуугаад Каир орохо байна.

Гурбан гүрэнэй ажал-ябуулагшадай хоорондо болоһон хэлсээн хани халуун ба зүбшэһэн асуудалнуудаараа үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө гэжэ «Борба» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Президент Иосиф Броз Тито, президент Насер, премьр-министр Неру, тэдэнтэй хамта байлсаһан ойрынь соратнигууд шухала асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын байдалай юрэнхы асуудалнуудаар һанамжануудаа мэдэлсээ.

СССР-эй Верховно Соведай сесси дээрэ Д. Т. Шепиловэй хэһэн мэдүүлгэ тухай американска газетэ иигэжэ бэшэнэ

ВАШИНГТОН, июлиин 18. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Т. Шепиловэй хэһэн мэдүүлгэ тушаа «Вашингтон пост энд таймс геральд» гэжэ газетэ редакционно статья толилоо. Тэрээн соогоо газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Ядерна зэбсэг туршалгые зогсоохо тухай дурадхал оруулжа советскэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Шепилов дэлхэйн олониитын үмэнэ Холбоото Штадуудые аягүй байдалда оруулба.... Энэ хүндэ байдалһаа гарахын тулада буу зэбсэг хуряаха тухай юрэнхы хэлсээнэй хубинь болгон атомна зэбсэгэй туршалгануудые хорихо тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэбди гэжэ Холбоото Штадуудай мэдүүлһэнһээ бүри ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй болоно».

«Өөһэдынгөө бэелүүлжэ байһан программа болон стратегиин хойшолонгуудые мэдэрхэһээ США-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй бүрин арсаһан дээрэһээ» иимэ байдал тохёолдоо. Манай сэрэгэй ба гражданска засагаархид хүсэтэ ядерна зэбсэг байгуулха ябадалаар үлүүсэ ехээр дашуурдаг болоо... Тэдэнэр өөһэдынгөө аша туһа тухай, ядерна зэбсэг туршалгые болюулха уласхоорондын хэлсээ баталха тухай оролдолго гарганагүй...» гэжэ газетэ тайлбарилна.

СССР-эй ба ГДР-эй Правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээнэй дүн тухай Англиин газетэнүүд иигэжэ бэшэнэ

ЛОНДОН, июлиин 18. (ТАСС). Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын Правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээнэй дүн тухай мэдээсэлые Англида ехэ һонирхолтойгоор угтаа. Хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр толилогдоһон мэдүүлгын удхые мүнөөдэрэй газетэнүүд толилоо. Германидахи советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй гаргашада ГДР-эй гаргадаг хубитые хахадтань хүрэтэр бага болгохо гэжэ хэлсээндэ хабаадагшад үгээ ойлголсоо гэжэ «Дейли мейл» ба бусад зарим газетэнүүд мэдээсэлнүүд соогоо тэмдэглэнэ.

Мүн энэ асуудал тухай Британска радио дамжуулгын корпорациин дипломатическа шэнжэлэгшэ иигэжэ ажаглалта хэнэ. Баруун гүрэнүүдһээ Германида байдаг сэрэгүүдэй гаргашада ФРГ-эй правительствын түлэхэ гэжэ уялга абаһан мүнгэ зөөриие «зарим немецүүд даншье ехэ гэжэ тоолоно».

СССР-эй ба ГДР-эй правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээнэй үедэ хараалагдаһан хэмжээнүүдые бэелүүлһэнһээ уламжалан Германска Демократическа Республика өөрынгөө экономикые хүгжөөхэ нэмэлтэ ехэ арга боломжотой һаяар болохо байна гэжэ английска олон газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Венгерскэ ажалшадай парт[...] Центральна Комитедэй пле[...]

БУДАПЕШТ, июлиин 18. (ТАСС). Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй пленум мүнөөдэр Будапештдэ нээгдээ. Зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктаар — эмхидхэлэй асуудал тухай Андраш Хегедюш элидхэл хээ. Центральна Комитет иимэ шиидхэбэри баталан абаа:

Венгерскэ ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, венгерскэ арадай һаруул һайхан ерээдүйн түлөө, социалистическэ Венгриин түлөө тэмсэлдэ нүхэр Матиас Ракошиин габьяатай байһые тэмдэглэхэ зуураа, Центральна Комитет нүхэр Ракошин бэшэгэй удхые зүбшөөгөөд, тэрэнэй өөрынь гуйлтын үндэһөөр Центральна Комитедэй Политбюрогой составһаа гаргаба, нэгэдэхи секретариин тушаалһаа тэрэниие сүлөөлбэ.

Центральна Комитет хадаа нүхэр Эрне Гере гэгшые нэгэдэхи секретаряар нэгэн дуугаар һунгаа.

Центральна Комитедэй пленум Тивадар Матушек, Эрне Мольнар, ЦК-гэй гэшүүдэй кандидадууд Ласло Фэльдеш, Йене [...] Хорват, Янош Када[...] лаи, Дьердь Мароша[...] гэгшэдые Централь[...] гэшүүд болгон ору[...]

Центральна Коми[...] Центральна комит[...] кандидадууд болг[...] Йожеф Хайду, Янош[...] Кукучку, Карой Не[...] даш гэгшэдые оруул[...]

Политбюрогой гэш[...] Кадар, Карой Кишш[...] шан, Йожеф Реваи [...] ральна Комитет һу[...]

Политбюрогой гэш[...] дадуудаар Шандор [...] дор Рөнаи гэгшэдые[...] Комитедэй пленум һ[...] нэгэдэлтэ парти дото[...] ческэ демократи бэел[...] гэһэн зүбшэхэ зүй[...] пунктаар ЦК-гэй [...] элидхэлые Централь[...] пленум шагнаа.

Зүбшэхэ зүйлэй [...] ВПТ-гэй ЦК-гэй нэгэ[...] Эрне Гере элидхэл х[...]

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Ц[...] Комитедэй пленум

БУХАРЕСТ, июлиин 19. (ТАСС). 1956 оной июлиин 16—17-да Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй пленум болоо. Хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулха талаар Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хоёрдохи съездын тодорхойлһон зорилгонуудые дүүргэхэ хэмжээнүүд тухай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр А. Могиорош гэгшын элидхэлые пленум шагнаа. Зүбшэн хэлсэлгэ болоһоной һүүлээр зохихо шиидхэбэринүүдые пленум нэгэн дуутаар баталан абаа.

Нүхэр Иосиф Броз Тито түрүүтэй, Югославиин Арадай Федеративна Республикын п[...] на делегациин ба Ру[...] дай Республикын пр[...] делегациин хоорондо [...] сээн тухай Румынска[...] шэнэй партиин Центр[...] тедэй нэгэдэхи секр[...] Г. Георгиу-Деж пле[...] соо хээ. Хэлсээнэй [...] һан үрэ дүнгые плен[...] гаар һайшаагаа. Ф[...] РНР-эй правительств[...] тын мэдүүлгэ соо, мү[...] хүдэлмэришэнэй парт[...] славиин коммунистну[...] хоорондохи харилсаан[...] мюнике соо хэлсээнэй[...] тухай дурсагдаһан ба[...]

Сэхэ руунь зоримгойгоор оруулагдаһан д[...]

ОТТАВА, июлиин 19. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Т. Шепиловэй хэһэн мэдүүлгые «сэхэ руунь зоримгойгоор оруулһан дурадхал» гэжэ «Ситизен» газетэ редакционно статья соогоо бэшэнэ. Мэдүүлгэ соо дурсагдаһан дурадхалнууд «Дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы заха хизаарта һууһан хэдэн миллион хүнүүдээр һайшаагдана..., энэ дурадхалынь СССР-һээ гадна, атомна зэбсэгтэй байһан оройдоол хоёр орон бологшо Холбоото Штадууд ба Англида уряа эрилтэ боложо үгэнэ гэжэ газетэ мэдүүлнэ.

Термоядерна зэбсэг туршалга үргэлжэлүүлхэтэй холбоотой аюулые, мүн энээнтэй дашара[...] хэйн бүхы оронуудай а[...] да сошордолго улам е[...] байһые тэмдэглэхэ зү[...] зен» газетэ иигэжэ за[...] хёолдоод байһан ба[...] һүүлэй хоёр жэлэй ту[...] римгой хэмжээ абааг[...] США-гэй, Англиин п[...] нууд зэмэтэй.

Термоядерна зэбсэг [...] буу зэбсэг хуряаха та[...] Комиссида Индиин ору[...] халые дэмжэхэһээ бар[...] дэй арсаһаниие «ехэд[...] дал болоно» гэжэ [...] статья соогоо канад[...] дейли стар» гэжэ нүле[...] тэ бэшэнэ.

Бирмадэ газар хүдэ[...]

ЛОНДОН, июлиин 19. (ТАСС). Бирмын зарим районуудта газарай хүдэлһэнһөө уламжалан тохёолдоһон хойшолонгууд тухай Рейтер агентство бүри дэлгэрэнгыгээр дамжуулна.

Абтаһан мэдээнэй ёһоор, Сагаинд город газарай хүдэлэлгэһөө уламжалан ехэ хохидолдо ороо. Энэ город Мандалай город тушаа Иравади мүрэнэй нүгөө эрьедэ байдаг юм. Сагаинд город угаа ехээр һандараа. Абаралгын отрядууд гэр байрын һандархайнууд дороһоо даруулжа үхэһэн хүнүүдэй бэеые гаргажа абаһаар лэ гэжэ газетэнүүдэй мэдээсэлнүүд соо хэлэгдэнэ.

Мандалай город июлиин 16-һаа электрическэ гэрэлгүй болохой. Мандалай ба Сагаинд хоё[...] түмэрзамай харилсаан [...] һалданхай. Юуб гэхэ[...] мүрэн дээгүүр гараһан[...] рай хүдэлэлгэһөө ула[...] шоо һууһан байна. И[...] һүни Мандалай городт[...] лэлгын шэнжэ тэмдэг [...] дөө.

Мандалайһаа хайша [...] километрын хүрэтэр га[...] хэдэн томо городуудт[...] дэлэлгын шэнжэ тэмдэ[...] тэйгээр үзэгдөө.

Хохидолдо ороһон ра[...] һаламжа үзүүлхэ тухай[...] правительство июлиин [...] ралта гаргаа гэжэ мэд[...]

СССР-тэ хариин оронуудай турист[...] олоороо ерэнэ

Энэ жэлэй зунай үедэ Советскэ Союзда хариин оронуудһаа туристнууд илангаяа олоор ерэнэ. Энэ үе соо Англиһаа, Германиһаа, Даниһаа, Венгриһээ, Польшоһоо, Румыниһаа, Америкын Холбоото Штадуудһаа, Финляндиһаа, Швециһээ болон бусад оронуудһаа туристнууд ерэһэн байна.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Франциһаа ерэһэн 360 гаран туристнууд Москвада байна. Тэдэнэр Одессэдэ хүрөөд советскэ столицада ерэһэн байна. Тэдэнэр «Бретань» гэжэ теплоходоор далайгаар аяншалга хэжэ ябаһан французска туристнуудай зариманиинь болоно.

Москвагай гоё һайхан юумэнүүдые эдэ айлшад ехээр һонирхон хараа. Тэдэнэр городой гол магистральнуудые хараа, Кремльдэ, метрополитенэй станцинуудта, Бүхэсоюзна хүдөө ажахын ба промышленна выставкэнүүдтэ, Третьяковско галерейдэ, Московско университедэй шэнэ байшанда, Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводто орожо хараа. Бауманай нэрэмжэтэ сад соо эстрадын артистнуудай табиһан концертые тэдэнэр хараа. Москвагайхид хаа-хаанагүй эдэ французуудые халуунаар угтан, тэдэнээр дамжуулан хани барисаата франц[...] амаршалдаг байгаа.

«Бретань» теплоход[...] ристнууд Одессадэ 4 х[...] нютагай зонуудтай ха[...] нэгэтэбшэ уулзад. г ба[...]

Французска туристну[...] урда тээ культурын ба[...] центральна парк соо ве[...] дөө. Хэдэн мянган [...] үмэнэ «Бретань» теплох[...] на оркестр концерт таб[...]

Польско «Баторий» [...] ходто һуужа ерэһэн ф[...] дэн зуун туристнууд м[...] градта байна. Ленингр[...] лон хариин оронһоо е[...] дай хоорондо хани ёһо[...] дөөнүүд болоно. Пари[...] даг Пьер Пэти иигэжэ [...]

— Бэе бэедээ айлша[...] нилсаад байхадамнай м[...] дай хоорондохи үни хо[...] та холбоо барисаан ул[...] бэхижэхэ. Арадуудай х[...] рилсаае имагтал прави[...] бэшэ, мүн арад зон өө[...] хо зэргэтэй. Франко-со[...] барисаан мандаха бо[...] үнэн зүрхэнһөө би хэлэ[...]

Редакто[...] О. [...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перевод[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16

Н—00819. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.